

متن کامل خطبه پیامبر(ص) در غدیر خم

خطبه غدیر سخنرانی پیامبر اکرم صلی الله علیه وآله است که در حجة الوداع درمحل معروف غدیر خم ایراد شد. متن کامل خطبه غدیر به همراه معنی فارسی حجه الوداع؛ آخرین حج پیامبر خاتم (ص) در آخرین سال زندگی‌شان بود. در سال دهم هجرت، پیامبر اکرم (ص) در آیین حج رو به مردم فرمودند: «ای مردم؛ مناسک حج را از من بیاموزید که شاید دیگر مرا نبینید».

متن کامل خطبه غدیر به همراه معنی فارسی

حجه الوداع؛ آخرین حج پیامبر خاتم (ص) در آخرین سال زندگی‌شان بود. در سال دهم هجرت، پیامبر اکرم (ص) در آیین حج رو به مردم فرمودند: «ای مردم؛ مناسک حج را از من بیاموزید که شاید دیگر مرا نبینید».

يَا أَيُّهَا الرُّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ . وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ . این آیه ای است که در این سفر بر پیامبر (ص) وحی شد و از آن با عنوان آیه تبلیغ یاد می شود.

در این آیه خداوند متعال می فرماید: ای پیامبرا آنچه را از جانب پروردگارت به سوی تو نازل شد، ابلاغ کن و اگر چنین نکنی، پیامش را نرسانده ای.

در واقع از مفهوم این آیه بر می آید که تکلیفی است بر دوش پیامبر خدا که پساز خود امانت دین و هدایت مردم بر دوش فردی امین قرار دهد. و چه کسی بهتر از امام علی (ع). همو که اولین ایمان آورنده به رسالت پیامبر خدا بود، او که در شب ليله المبیت برای اینکه گزندی به پیامبر خدا از سوی مشرکان نرسد در جایگاه ایشان خوابید؛ جان بر کف و بی ترس و واهمه.

در روز روز هجدهم ذی الحجه پیامبر اکرم (ص) در میان خیل کثیری از مسلمانان جانشینی حضرت علی (ع) را اعلام کرد.

در این روز مردم دسته دسته از هر گروه و قبیله با حضرت علی (ع) بیعت کردند.

واقع‌ه غدیر از مهم ترین وقایع تاریخ اسلام است که در آن، پیامبر اسلام (ص) هنگام بازگشت از حجةالوداع ۱۸ ذی الحجه سال دهم قمری در مکانی به نام **غدیر خم**، امام علی(ع) را ولی و جانشین خود معرفی کرد. حاضران در آن واقعه که بزرگان صحابه نیز در میان شان بودند، با امام علی (ع) بیعت کردند.

خطبه غدیر سخنرانی پیامبر اکرم صلی الله علیه وآله است که درمحل معروف غدیر خم ایرادشد. دراجتماع پر شور آن روز بیش ازیک صدو بیست هزار نفر حضور داشتند.

خطبه غدیر خم از حمد وثنا خداوند شروع و به امامت امام علی (ع) ، فرزندانش و معرفی امامت ختم می شود.

بخش اول خطبه غدیر: حمد و ثنای الهی

الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي عَلَا فِي تَوْحِيدِهِ وَ دَنَا فِي تَقَرُّبِهِ وَجَلَّ فِي سُلْطَانِهِ وَعَظَمَ فِي ارْكَانِهِ، وَاحْاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا وَ هُوَ فِي مَكَانِهِ وَ قَهَرَ جَمِيعَ الْخَلْقِ بِقُدْرَتِهِ وَ بُرْهَانِهِ، حَمِيدًا لَمْ يَزَلْ، مَحْمُودًا لَا يَزَالُ (و مجیدا لایزول، و مُعَبَّدًا و مُعْبَدًا و كُلُّ أَمْرٍ إِلَيْهِ يَخُودُ). باری الْمُسْمُوكَاتِ وَدَاحِي الْمَدْحُوكَاتِ وَجَبَّارِ الْأَرْضِينَ وَ السَّمَاوَاتِ، قُدُّوسٌ سُبُّوحٌ، رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ، مُتَقَضِّلٌ عَلَى جَمِيعٍ مَنْ تَرَأَى، مُتَّوَلٌّ عَلَى جَمِيعٍ مَنْ أَنْشَأَهُ. يَحْتَظُّ كُلُّ عَيْنٍ وَالْعَيْنُونَ لَا تَرَاهُ.

ستایش خدای را سزاست که در یگانگی اش بلند مرتبه و در تنهایی اش به آفریدگان نزدیک است؛ سلطنتش پرجلال و در ارکان آفرینش اش بزرگ است. بی آنکه مکان گیرد و جابه جا شود، بر همه چیز احاطه دارد و بر تمامی آفریدگان به قدرت و برهان خود چیره است.

همواره ستوده بوده و خواهد بود و مجد و بزرگی او را پایانی نیست. آغاز و انجام از او و برگشت تمامی امور به سوی اوست.

اوست آفریننده آسمان ها و گستراننده زمین ها و حکمران آن ها. دور و منزّه از خصایص آفریده هاست و در منزّه بودن خود نیز از تقدیس همگان برتر است. هموست پروردگار فرشتگان و روح؛ افزونی بخش آفریده ها و نعمت ده ایجاد شده هاست. به یک نیم نگاه دیده ها را ببیند و دیده ها هرگز او را نبینند.

کریم حلیم دَوَّانَتِ، قَدْ وَسِعَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَتُهُ وَ مَنْ عَلَيْهِمْ بِنِعْمَتِهِ. لَا يَعْجَلُ بِإِتْقَامِهِ، وَلَا يُبَادِرُ إِلَيْهِمْ بِمَا اسْتَحَقُّوا مِنْ عَذَابِهِ. قَدْ فَهَمَ السَّرَائِرَ وَ عِلْمَ الضَّمَائِرِ، وَلَمْ تَخْفَ عَلَيْهِ الْمَكْنُونَاتُ وَلَا اسْتَبْهَتْ عَلَيْهِ الْحَفَائِثُ. لِإِعْظَامَةِ كُلِّ شَيْءٍ، وَالْعَلَبَةِ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَالْقُوَّةِ فِي كُلِّ شَيْءٍ وَالْقُدْرَةِ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَلَيْسَ مِثْلُهُ شَيْءٌ. وَ هُوَ مُنْشِئُ الشَّيْءِ حِينَ لَا شَيْءَ دَائِمٌ حَتَّى وَقَائِمٌ بِالْقُسْطِ، لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ.

جَلَّ عَنْ أَنْ تُذَكَّرَ الْأَبْصَارُ وَ هُوَ يُذَكِّرُ الْأَبْصَارَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ. لَا يَلْتَحِقُ أَحَدٌ وَصْفَهُ مِنْ مُعَايَنَةِ، وَلَا يَجِدُ أَحَدٌ كَيْفَ هُوَ مِنْ سِرٍّ وَ عَلَانِيَةٍ إِلَّا بِمَادَلٍّ عَزَّوَجَلَّ عَلَى نَفْسِهِ.

کریم و بردبار و شکیاست. رحمت اش جهان شمول و عطایش متّ گذار. در انتقام بی شتاب و در کیفر سزاواران عذاب، صبور و شکیاست. بر نهان ها آگاه و بر درون ها دانا. پوشیده ها بر او آشکار و پنهان ها بر او روشن است. او راست فراگیری و چیرگی بر هر هستی. نیروی آفریدگان از او و توانایی بر هر پدیده ویژه اوست. او را همانندی نیست و هموست ایجادگر هر موجود در تاریکستان لاشیء. جاودانه و زنده و عدل گستر. جز او خداوندی نباشد و اوست ارجمند و حکیم.

دیده ها را بر او راهی نیست و اوست دریابنده دیده ها. بر پنهانی ها آگاه و بر کارها داناست. کسی از دیدن به وصف او نرسد و بر چگونگی او از نهان و آشکار دست نیابد مگر، او - عزّوجلّ - خود، راه نماید و بشناساند.

وَأَشْهَدُ أَنَّهُ اللَّهُ الَّذِي مَلَأَ الدَّهْرَ قُدْسَهُ، وَالَّذِي يَغْشَى الْأَبَدَ نُورَهُ، وَالَّذِي يُثَقِّدُ أَمْرَهُ بِالْمُشَاوَرَةِ مُشِيرٌ وَلَا مَعَهُ شَرِيكٌ فِي تَقْدِيرِهِ وَلَا يُعَاوَنُ فِي تَذْيِيرِهِ. صَوَّرَ مَا ابْتَدَعَ عَلَى غَيْرِ مِثَالٍ، وَ خَلَقَ مَا خَلَقَ بِلَا مَوْغُونَةٍ مِنْ أَحَدٍ وَلَا تَكْلَفٍ وَلَا اِحْتِيَالٍ. أَنْشَأَهَا فَكَانَتْ وَ تَرَاهَا فَبَانَتْ.

فَهُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمُتَّقِنُ الصَّنِيعَةُ، الْحَسَنُ الصَّنِيعَةِ، الْعَدْلُ الَّذِي لَا يَجُورُ، وَالْأَكْرَمُ الَّذِي تَرْجِعُ إِلَيْهِ الْأُمُورُ.

وَأَشْهَدُ أَنَّهُ اللَّهُ الَّذِي تَوَاضَعَ كُلُّ شَيْءٍ لِعَظَمَتِهِ، وَكَانَ كُلُّ شَيْءٍ لِعِزَّتِهِ، وَاسْتَسَلَّمَ كُلُّ شَيْءٍ لِقُدْرَتِهِ، وَخَضَعَ كُلُّ شَيْءٍ لِهَيْبَتِهِ. مَلِكُ الْأَمْثَالِ وَ مُفْلِكُ الْأَفْلاكِ وَ مُسَخِّرُ الشَّمْسِ وَالْقَمَرِ، كُلُّ يَجْرَى لِأَجَلٍ مُسَمًّى.

يَكُونُ اللَّيْلُ عَلَى التَّهَارِ وَيَكُونُ النَّهَارُ عَلَى اللَّيْلِ يَطْلُبُهُ حَتِثًا. قَاصِمٌ كُلَّ جَبَّارٍ عَنِيْدٍ وَ مُهْلِكٌ كُلَّ شَيْطَانٍ مُرِيدٍ.

و گواهی می دهم که او «الله» است. همو که تنزهش سراسر روزگاران را فراگیر و نورش ابدیت را شامل است. بی مشاور، فرمانش را اجرا، بی شریک تقدیرش را امضا و بی یاور سامان دهی فرماید. صورت آفرینش او را الگویی نبوده و آفریدگان را بدون یاور و رنج و چاره جویی، هستی بخشیده است. جهان با ایجاد او موجود و با آفرینش او پدیدار شده است.

پس اوست «الله» که معبودی به جز او نیست. همو که صنّعش استوار است و ساختمان آفرینشش زیبا. دادگری است که ستم روا نمی دارد و کریمی که کارهابه او بازمی گردد.

و گواهی می دهم که او «الله» است که آفریدگان در برابر بزرگی اش فروتن و در مقابل عزّتش رام و به توانایی اش تسلیم و به هیبت و بزرگی اش فروتن اند. پادشاه هستی ها و چرخاننده سپهرها و رام کننده آفتاب و ماه که هریک تا اجل معین جریان یابند. او پردی شب را به روز و پردی روز را - که شتابان در پی شب است - به شب پیچد. اوست شکندنی هر ستمگر سرکش و نابودکنندی هر شیطان رانده شده.

لَمْ يَكُنْ لَهُ ضِدٌّ وَلَا مَعَهُ نِدٌ أَحَدٌ صَمَدٌ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفْوًا أَحَدٌ. إِلَّا وَاحِدٌ وَرَبُّ مَا جَاءَ بِشَاءٍ فَيُمْنُصِي، وَيُرِيدُ فَيَقْضِي، وَيَعْلَمُ فَيُخْصِي، وَيُؤْمِتُ وَيُخْبِي، وَيُقْفِرُ وَيُعْتِي، وَيُضْحِكُ وَيُبْكِي، (وَبُذْنِي

وَ يَقْصِي) وَيَتَمَتَّعَ وَ يُغْطِي، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَ هُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

يُؤَلِّجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُؤَلِّجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ، إِذِلَاةُ إِلهِهُوَ الْعَزِيزُ الْعَفَّارُ. مُسْتَجِيبُ الدَّعَاءِ وَمُجْزِلُ الْعَطَاءِ، مُخْصِي الْأَنْفَاسِ وَ رَبُّ الْجَنَّةِ وَالنَّاسِ، الَّذِي لَا يُشْكَلُ عَلَيْهِ شَيْءٌ، وَ لَا يُضْجِرُهُ صُرَاحُ الْمُسْتَضْرَحِينَ وَلَا يُبْرِمُهُ إِحَاحُ الْمُلْحِينِ.

الْعَاصِمُ لِلصَّالِحِينَ، وَالْمَوْفِقُ لِلْمُقْلِحِينَ، وَ مَوْلَى الْمُؤْمِنِينَ وَرَبُّ الْعَالَمِينَ. الَّذِي اسْتَحَقَّ مِنْ كُلِّ مَنْ خَلَقَ أَنْ يَشْكُرَهُ وَيَحْمَدَهُ (على كل حال)

نه او را ناسازی باشد و نه برایش انباز و مانندى. یکتا و بى نیاز، نه زاده و نه زائیده شده، او را همتایی نبوده، خداوند یگانه و پروردگار بزرگوار است. بخواهد و به انجام رساند. اراده کند و حکم نماید. بداند و بشمارد. بمیراند و زنده کند. نیازمند و بى نیاز گرداند. بखنداند و بگریاند. نزدیک آورد و دور برد. بازدارد و عطا کند. او راست پادشاهی و ستایش. به دست توانی اوست تمام نیکی. و هموست بر هر چیز توانا.

شب را در روز و روز را در شب فرو برد. معبودى جز او نیست؛ گران مایه و آمرزنده؛ اجابت کنندهى دعا و افزایشى عطا، بر شمارندى نفس ها؛ پروردگار پرى و انسان. چیزى بر او مشکل ننماید، فریاد فریادکنندگان او را آزرده نکند و اصرار اصرارکنندگان او را به ستوه نیاورد.

نیوکاران را نگاهدار، رستگاران را یار، مؤمنان را صاحب اختیار و جهانیان را پروردگار است؛ آن که در همه احوال سزاوار سیاس و ستایش آفریدگان است.

أَحْمَدُهُ كَثِيرًا وَأَشْكُرُهُ دَائِمًا عَلَى السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ وَالشَّدَّةِ وَالرَّخَاءِ، وَأَوْمِنُ بِهِ وَ بِمَلَانِكَتِهِ وَكُثْبِهِ وَرُسُلِهِ. أَسْمَعُ لَامَرِهِ وَاطِيعُ وَأَبَادُرُ إِلَى كُلِّ مَايُرْصَاهُ وَأَسْتَسْلِمُ لِمَاقْصَاهُ، رَغْبَةً فِي طَاعَتِهِ وَ خَوْفًا مِنْ عِقَابَتِهِ، لِأَنَّهُ اللَّهُ الَّذِي لَا يُؤْمِنُ مَكْرَهُ وَلَا يُخَافُ جُورَهُ.

او را ستایش فراوان و سیاس جاودانه مى گویم بر شادى و رنج و بر آسایش و سختى و به او و فرشتگان و نبشته ها و فرستاده هایش ایمان داشته، فرمان او را گردن مى گذارم و اطاعت مى کنم؛ و به سوى خشودى او مى شتابم و به حکم او تسلیم؛ چرا که به فرمانبرى او شائق و از کيفر او ترسانم. زیرا او خدایى است که کسى از مکرش در امان نبوده و از بى عدالتیش ترسان نباشد (زیرا او را ستمى نیست).

بخش دوم خطبه غدیر: فرمان الهی برای مطلبی مهم

وَأَقْرَبُهُ عَلَى نَفْسِي بِالْعُبُودِيَّةِ وَ أَشْهَدُ لَهُ بِالرَّبُّوبِيَّةِ، وَأُودِي مَا أَوْحَى بِهِ إِلَيَّ حَذَرًا مِنْ أَنْ لَا أَفْعَلَ فَتَحُلَّ بِي مِنْهُ قَارَعَةٌ لَايَذْفُقُهَا عَتَى أَحَدٌ وَإِنْ عَظُمَتْ حَيْثُهُ وَصَفَتْ حُثْنُهُ

- إِذِلَاةُ الْهَلَاهِ - لِأَنَّهُ قَدْ أَغْلَمَنِي أَتَى إِنْ لَمْ أَبْلِغْ مَا أُنْزِلَ إِلَيَّ (فِي حَقِّ عَلِيٍّ) فَمَا بَلَّغْتُ رِسَالَتَهُ، وَقَدْ ضَمِنَ لِي تَبَارَكَ وَتَعَالَى الْعِصْمَةَ (مِنْ النَّاسِ) وَ هُوَ اللَّهُ الْكَافِي الْكَرِيمُ.

و اکنون به عبودیت خویش و پروردگاری او گواهی می دهم. و وظیفه خود را در آن چه وحی شده انجام می دهم مباد که از سوى او عذابى فرود آید که کسى یارى دورساختن آن از من نباشد. هر چند توانش بسیار و دوستى اش (با من) خالص باشد.

- معبودى جز او نیست - چرا که اعلام فرموده که اگر آن چه (درباره ى علی) نازل کرده به مردم نرسانم، وظیفه رسالتش را انجام نداده ام؛ و خداوند تبارک و تعالى امنیت از [آزار] مردم را برابم تضمین کرده و البته که او پسند و بخشنده است.

فَأُوحَى إِلَيَّ: (بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ - فِى عَلِيٍّ يَتَعْنَى فِى الْخِلَافَةِ لِعَلَى بْنِ أَبِي طَالِبٍ - وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ).

معاشرالناس، ما قصرْتُ فى تبليغ ما أنزل الله تعالى إلی، وَ أَنَا أَبَيِّنُ لَكُمْ سَبَبَ هَذِهِ الْآيَةِ: إِنْ جَبْرُئِيلَ هَبِطَ إِلَى مِرَارًا ثَلَاثًا يَأْمُرُنِي عَنِ السَّلَامِ رَبِّي - وَ هُوَ السَّلَامُ - أَنْ أَقُومَ فِى هَذَا الْمَشْهَدِ فَأُعْلِمَ كُلَّ أَهْلِ بَيْتِ وَأُسُودٍ: أَنَّ عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ أَحَى وَ وَصِيَّ وَ خَلِيفَتِي (عَلَى أُمَّتِي) وَالْإِمَامُ مِنْ بَعْدِي، الَّذِي مَحَلَّتْهُ مِنِّي مَحَلٌّ هَارُونَ مِنْ مُوسَى إِلَّا أَنَّهُ لَا نَبِيَّ بَعْدِي وَهُوَ وَلِيُّكُمْ بَعْدَ اللَّهِ وَ رَسُولُهُ.

وَقَدْ أُنْزِلَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى عَلَى بَذَالِكِ آيَةٍ مِنْ كِتَابِهِ (هِى): (إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَ رَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُواالَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَ هُمْ رَاكِعُونَ)، وَ عَلَى بْنِ أَبِي طَالِبٍ الَّذِي أَقَامَ الصَّلَاةَ وَ آتَى الزَّكَاةَ وَهُوَ رَاكِعٌ يُرِيدُاللَّهُ عَزَّوَجَلَّ فِى كُلِّ حَالٍ.

پس آنگاه خداوند چنین وحی ام فرستاد: «به نام خداوند همه مهر مهرورز. ای فرستادى ما! آن چه از سوى پروردگارت دربارى علی و خلافت او بر تو فرود آمده بر مردم ابلاغ کن، وگرنه رسالت خداوندی را به انجام نرسانده ای؛ و او تو را از آسیب مردمان نگاه مى دارد.»

هان مردمان! آنچه بر من فرود آمده، در تبليغ آن کوتاهی نکرده ام و حال برایتان سبب نزول آیه را بیان مى کنم: همانا جبرئیل سه مرتبه بر من فرود آمد از سوى سلام، پروردگارم - که تنها او سلام است - فرمانى آورد که در این مکان به پا خیزم و به هر سفید و سیاهی اعلام کنم که علی بن ابی طالب برادر، وصی و جانشین من در میان امت و امام پس از من بوده. جایگاه او نسبت به من به سان هارون نسبت به موسى است، لیکن پیامبرى پس از من نخواهد بود او (علی)، صاحب اختیارتان پس از خدا و رسول است؛

و پروردگارم آیه ای بر من نازل فرموده که: «همانا ولی، صاحب اختیار و سرپرست شما، خدا و پیامبر او و ایمانیانى هستند که نماز به پا مى دارند و در حال رکوع زکات مى پردازند.» و هر آینه علی بن ابی طالب نماز به پا داشته و در رکوع زکات پرداخته و پیوسته خداخواه است.

وَسَأَلْتُ جَبْرُئِيلَ أَنْ يَسْتَعِينَنِي لِي (السَّلَامَ) عَنْ تَبْلِيغِ ذَالِكِ إِلَيْكُمْ - أَيُّهَا النَّاسُ - لِعَلِمَى بِقِلَّةِ الْمُتَّقِينَ وَكَثْرَةِ الْمُنَافِقِينَ وَإِدْغَالِ اللَّاتِمِينَ وَ حِيلِ الْمُسْتَهْزِئِينَ بِالسَّلَامِ، الَّذِينَ وَصَفَهُمُ اللَّهُ فِى كِتَابِهِ بِأَنَّهُمْ يَقُولُونَ بِأَلْسِنَتِهِمْ مَايُسُّونَ فِى قُلُوبِهِمْ، وَيَخْشَبُونَهُ هَيْتًا وَ هُوَ عِنْدَاللَّهِ عَظِيمٌ.

وَكَثْرَةُ أَهْلَانِي لِي غَيْرَ مَرَّةٍ حَتَّى سَمَوْنِي أَذْنًا وَ زَعَمُوا أَنِّي كَذَالِكَ لِكثْرَةِ مَلَازِمَتِهِ إِلَيَّ وَ إِقْبَالِي عَلَيْهِ (وَ هَوَاهُ وَ قَوْلُهُ مِنِّي) حَتَّى أُنْزِلَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ فِى ذَالِكِ (وَ مِنْهُمْ الَّذِينَ يُؤْذُونَ النَّبِيَّ وَ يَقُولُونَ هُوَ أَذْنٌ، قُلْ أَذْنٌ - (عَلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُ أَذْنٌ) - خَيْرٌ لَكُمْ، يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَ يُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِينَ) الْآيَةِ.

و من از جبرئیل درخواستم که از خداوند سلام اجازه کند و مرا از این مأموریت معاف فرماید. زیرا کمى پرهیزگاران و فزونی منافقان و دسیسى ملامت گران و مکر مسخره کنندگان اسلام را مى دانم؛ همانان که خداوند در کتاب خود در وصفشان فرموده: «به زبان آن را مى گویند که در دل هایشان نیست و آن را اندک و آسان مى شمارند حال آن که نزد خداوند بس بزرگ است.»

و نیز از آن روى که منافقان بارها مرا آزار رسانیده تا بدانجا که مرا اذن [سخن شنو و زودباور]نامیده اند، به خاطر همراهى افزون علی با من و رویکرد من به او و تمایل و پذیرش او از من، تا بدانجا که خداوند در این موضوع آیه ای فرو فرستاده: « و از آنانند کسانی که پیامبر خدا را مى آزارند و مى گویند: او سخن شنو و زودباور است. بگو: آری سخن شنو است. - بر علیه آنان که گمان مى کنند او تنها سخن مى شنود - لیکن به خیر شماس، او (پیامبر صلی الله علیه و آله) به خدا ایمان دارد و مؤمنان را تصدیق مى کند و راستگو مى انگارد.»

وَلَوْشِئْتُ أَنْ أَسْتَعِيَ الْقَائِلِينَ بِذَالِكِ بِأَسْمَائِهِمْ لَسَمَّيْتُ وَأَنْ أَوْمِي إِلَيْهِمْ بِأَعْيَانِهِمْ لِأَوْمَاتٍ وَأَنْ أَكُلَ عَنْيِهِمْ لَذَلَلْتُ، وَلِكِنِّي وَاللَّهِ فِى أُمُورِهِمْ قَدْ تَكْرَمْتُ. وَكُلُّ ذَالِكِ لَايَرْضَى اللَّهُ مِنِّي إِلَّا أَنْ أَبْلِغَ مَا أُنْزِلَ اللَّهُ إِلَيَّ (فِى حَقِّ عَلِيٍّ)، ثُمَّ تَلَا: (يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ - فِى حَقِّ عَلِيٍّ - وَ إِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ).

و اگر مى خواستم نام گویندگان چنین سخنى را بر زبان آورم و یا به آنان اشارت کنم و یا مردمان را به سويشان هدایت کنم [که آنان را شناسایی کنند] مى توانستم. لیکن سوگند به خدا در کارشان کرامت نموده لب فروبستم. با این حال خداوند از من خشنود نخواهد گشت مگر این که آن چه در حق علی عیه السلام فرو فرستاده به گوش شما برسانم. سپس پیامبر صلی الله علیه و آله چنین خواند: «ی پیامبر ما! آن چه از سوى پروردگارت بر تو نازل شده - در حقّ علی - ابلاغ کن؛ وگرنه کار رسالتش را انجام نداده ای. و البته خداوند تو را از آسیب مردمان نگاه مى دارد.»

بخش سوم خطبه غدیر: اعلان رسمی ولایت و امامت دوازده امام عليهم السلام

فَاعْلَمُوا مَعَاشِرَ النَّاسِ (ذَالِكِ فِيهِ وَافَهُمُوهُ وَاعْلَمُوا) أَنَّ اللَّهَ قَدْ نَصَبَنِي لَكُمْ وَلِيًّا وَإِمَامًا فَرَضَ طَاعَتَهُ عَلَى الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَ عَلَى التَّابِعِينَ لَهُمْ بِإِحْسَانٍ، وَ عَلَى الْبَادِي وَالْحَاضِرِ، وَ عَلَى الْعَجَمِيِّ وَالْعَرَبِيِّ، وَالْحَرِّ وَالْمَمْلُوكِ وَالصَّغِيرِ وَالْكَبِيرِ، وَ عَلَى الْبَيْضِ وَالْأَسْوَدِ، وَ عَلَى كُلِّ مُوَحِّدٍ.

ماضِ حَکْمُهُ، جازِ قَوْلُهُ، نَافِئَةُ أَمْرُهُ، مَلْعُونٌ مِّنْ خَالِفِهِ، مَرْحُومٌ مِّنْ تَبِعِهِ وَ صَدَقَهُ، فَقَدْ عَفَّرَ اللَّهُ لَهُ وَلَمْ يَنْ سَمِعْ مِنْهُ وَ أَطَاعَ لَهُ.

مَعَاشِرُ النَّاسِ، إِنَّهُ آخِرُ مَقَامِ أَقْوَمُهُ فِي هَذَا الْمَشْهَدِ، فَاسْمَعُوا وَ أَطِيعُوا وَ اتَّقُوا لَامِرِ(الله) رِجْکُمْ، فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ هُوَ مَوْلَاکُمْ وَ لِأَهْلِکُمْ، ثُمَّ مِنْ دُونِهِ رَسُولُهُ وَ نَبِيُّهُ الْمُخَاطَبُ لَکُمْ، ثُمَّ مِنْ بَعْدِی عَلٰی وَلِیکُمْ وَ إِمَامُکُمْ بِأَمْرِ اللَّهِ رِجْکُمْ، ثُمَّ الْإِمَامَةُ فِي ذَرِیَّتِی مِنْ وَلَدِهِ إِلَى یَوْمِ تَلْقَوْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ.

هان مردمان! بدانید این آیه درباری اوست. ژرفی آن را فهم کنید و بدانید که خداوند او را برایتان صاحب اختیار و امام قرار داده، پیروی او را بر مهاجران و انصار و آنان که به نیکی از ایشان پیروی می کنند و بر صحرانشینان و شهروندان و بر عجم و عرب و آزاد و برده و بزرگ و سفید و سیاه و بر هر یکتاپرست لازم شمرده است.

[هشدار که] اجرای فرمان و گفتار او لازم و امرش نافذ است. ناسازگارش رانده، پیرو و باورکننده اش در مهر و شفقت است. هر آینه خداوند، او و شنوایان سخن او و پیروان راهش را آمرزیده است.

هان مردمان! آخرین بار است که در این اجتماع به پا ایستاده ام. پس بشنوید و فرمان حق را گردن گذارید؛ چرا که خداوند عَزَّوَجَلَّ صاحب اختیار و ولی و معبود شمامست؛ و پس از خداوند ولی شما، فرستاده و پیامبر اوست که اکنون در برابر شمامست و با شما سخن می گوید. و پس از من به فرمان پروردگار، علی ولی و صاحب اختیار و امام شمامست. آن گاه امامت در فرزندان من از نسل علی خواهد بود. این قانون تا برپایی رستاخیز که خدا و رسول او را دیدار کنید دوام دارد.

لَا حِلَّالَ إِلَّا مَا أَحَلَّهُ اللَّهُ وَ رَسُولُهُ وَهُمْ، وَلَا حَرَامَ إِلَّا مَا حَرَّمَ اللَّهُ (عَلِیکُمْ) وَ رَسُولُهُ وَهُمْ، وَاللَّهُ عَزَّوَجَلَّ عَزَفَنِ الْحِلَّالَ وَ الْحَرَامَ وَأَنَا أَقْضِیْتُ بِمَا عَلَّمَنِي رَبِّي مِنْ كِتَابِهِ وَحَلَالِهِ وَ حَرَامِهِ إِلَیْهِ.

مَعَاشِرُ النَّاسِ، عَلٰی (فَضِيلَتِهِ)، مَامِنٌ عِلْمٌ إِلَّا وَقَدْ أَحْصَاهُ اللَّهُ فِي، وَ كُلُّ عِلْمٍ عَلِمْتُ فَقَدْ أَحْصَيْتُهُ فِي إِمَامِ الْمُتَّقِينَ، وَمَا مِنْ عِلْمٍ إِلَّا وَقَدْ عَلَّمْتُهُ عَلِيًّا، وَ هُوَ الْإِمَامُ الْمُبِينُ (الَّذِي ذَكَرَهُ اللَّهُ فِي سُورَةِ يَس: (و كُلِّ شَيْءٍ أَحْصَيْتَاهُ فِي إِمَامِ مُبِينٍ).

مَعَاشِرُ النَّاسِ، لَا تَصِلُوا عَنْهُ وَلَا تَنْفِرُوا مِنْهُ، وَلَا تَسْتَنْكِفُوا عَنْ وَلايَتِهِ، فَهُوَ الَّذِي يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ وَيَعْمَلُ بِهِ، وَيُزْهِقُ الْبَاطِلَ وَيَبْثِي عَنْهُ، وَلَا تَأْخُذْهُ فِي اللَّهِ لَوْمَةٌ لَّائِمٍ. أَوَّلُ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَ رَسُولِهِ (لَمْ يَسْبِقْهُ إِلَى الْإِيمَانِ بِي أَحَدٌ)، وَالَّذِي فَدَى رَسُولَ اللَّهِ بِنَفْسِهِ، وَالَّذِي كَانَ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ وَلَا أَحَدٌ يَغْبِذُ اللَّهَ مَعَ رَسُولِهِ مِنَ الرِّجَالِ غَيْرُهُ.

(أَوَّلُ النَّاسِ صَلَاةً وَ أَوَّلُ مَنْ عَبْدَ اللَّهِ مَعِيَ. أَمْرُهُ عَنِ اللَّهِ أَنْ يَتَامَ فِي مَضْجَعِي، فَعَقَلَ فَأَدِيَا لِي بِنَفْسِهِ).

روا نیست، مگر آن چه خدا و رسول او و امامان روا دانند؛ و ناروا نیست مگر آن چه آنان ناروا دانند. خداوند عزوجل، هم روا و هم ناروا را برای من بیان فرموده و آن چه پروردگارم از کتاب خویش و حلال و حرامش به من آموخته در اختیار علی نهاده ام.

هان مردمان! او را برتر بدانید. چرا که هیچ دانشی نیست مگر اینکه خداوند آن را در جان من نبشته و من نیز آن را در جان پیشوای پرهیزکاران، علی، ضبط کرده ام. او (علی) پیشوای روشنگر است که خداوند او را در سوری یاسین یاد کرده که: «و دانش هر چیز را در امام روشنگر برشمرده ایم...»

هان مردمان! از علی رو برنتابید. و از امامتش نگریزید. و از سرپرستی اش رو برنگردانید. او [شما را] به درستی و راستی خوانده و [خود نیز] بدان عمل نماید. او نادرستی را نابود کند و از آن بازدارد. در راه خدا نکوهش نکوهش گران او را از کار باز ندارد. و نخستین مؤمن به خدا و رسول اوست و کسی در ایمان، به او سبقت نجسته. و همو جان خود را فدای رسول الله نموده و با او همراه بوده است تنها اوست که همراه رسول خدا عبادت خداوند می کرد و جز او کسی چنین نبود.

اولین نمازگزار و پرستشگر خدا به همراه من است. از سوی خداوند به او فرمان دادم تا [در شب هجرت] در بستر من بیارماد و او نیز فرمان برده، پذیرفت که جان خود را فدای من کند.

مَعَاشِرُ النَّاسِ، فَضِيلَتُهُ فَقَدْ فَضَّلَهُ اللَّهُ، وَاقْبَلُوهُ فَقَدْ نَصَبَهُ اللَّهُ.

مَعَاشِرُ النَّاسِ، إِنَّهُ إِمَامٌ مِنَ اللَّهِ، وَلَنْ يَتُوبَ اللَّهُ عَلٰی أَحَدٍ أَتَكَرَّ وَلايَتَهُ وَلَنْ يَقْفَرَ لَهُ، حَتَّمَا عَلٰی اللَّهِ أَنْ يَقْعَلَ ذَالِكَ بِمَنْ خَالَفَ أَمْرَهُ وَأَنْ يَعْذِبَهُ عَذَابًا نَكْرًا أَبَدًا الْآبَادِ وَ دَهْرَ الدَّهْوَرِ. فَاحْذَرُوا أَنْ تُخَالِفُوهُ. فَتَصِلُوا نَارًا وَ قَوْدهَا النَّاسُ وَ الْحِجَارَةَ أَعْدَتْ لِلْكَافِرِينَ.

هان مردمان! او را برتر دانید، که خداوند او را برگزیده؛ و پیشوایی او را بپذیرید، که خداوند او را برپا کرده است.

هان مردمان! او از سوی خدا امام است و هرگز خداوند توبه منکر او را نپذیرد و او را نیامزد. این است روش قطعی خداوند درباره ناسازگار علی و هراینه او را به عذاب دردناک پایدار کیفر کند. از مخالفت او بهراسید و گرته در آتشی درخواهید شد که آتش گیری آن مردمانند؛ و سنگ، که برای حق ستیزان آماده شده است.

مَعَاشِرُ النَّاسِ، بِي - وَاللَّهِ - بَشَرًا وَأَوَّلُونَ مِنَ التَّيِّبِينَ وَالْمُرْسَلِينَ، وَأَنَا - (وَاللَّهِ) - خَاتَمُ النَّبِيِّاءِ وَالْمُرْسَلِينَ وَ الْحُجَّةُ عَلٰی جَمِيعِ الْمَخْلُوقِينَ مِنْ أَهْلِ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِينَ. فَمَنْ شَكَ فِي ذَالِكِ فَقَدْ كَفَرَ كَقَرِّ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَى وَ مَنْ شَكَ فِي شَيْءٍ مِنْ قَوْلِي هَذَا فَقَدْ شَكَ فِي كُلِّ مَا أَنْزَلَ إِلَيَّ، وَمَنْ شَكَ فِي وَاحِدٍ مِنَ الْأَثْمَةِ فَقَدْ شَكَ فِي الْكُلِّ مِنْهُمْ، وَالشَّكَّاءُ فِينَا فِي النَّارِ.

مَعَاشِرُ النَّاسِ، خَبَانِي اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ بِهَذِهِ الْقَضِيَّةِ مَتَا مِنْهُ عَلٰی وَ إِحْسَانًا مِنْهُ إِلَيَّ وَلَا إِلَاةَ إِلَّا هُوَ، أَلَا لَهُ الْحُكْمُ مِثِّي أَبَدَ الْأَبَدِينَ وَ دَهْرَ الدَّاهِرِينَ وَ عَلٰی كُلِّ حَالٍ.

هان مردمان! به خدا سوگند که پیامبران پیشین به ظهورم مزده داده اند و اکنون من فرجام پیامبران و برهان بر آفریدگان آسمانیان و زمینیانم. آن کس که راستی و درستی مرا باور نکند به کفر جاهلی درآمده و تردید در سخنان امروزم همسنگ تردید در تمامی محتوای رسالت من است، و شک و ناباوری در امامت یکی از امامان، به سان شک و ناباوری در تمامی آنان است. و هراینه جایگاه ناباوران ما آتش دوزخ خواهد بود.

هان مردمان! خداوند عَزَّوَجَلَّ از روی مت و احسان خویش این برتری را به من پیشکش کرد و البته که خدایی جز او نیست. آگاه باشید: تمامی ستایش ها در همه روزگاران و در هر حال و مقام ویزی اوست.

مَعَاشِرُ النَّاسِ، فَضِيلُوا عَلِيًّا فَإِنَّهُ أَفْضَلُ النَّاسِ بَعْدِي مِنْ ذَكَرٍ وَ أَثْنِي مَا أَنْزَلَ اللَّهُ الرَّزْقَ وَ بَقِيَ الْخَلْقُ.

مَلْعُونٌ مَلْعُونٌ، مَقْضُوبٌ مَقْضُوبٌ مِنْ رَدِّ عَلٰی قَوْلِي هَذَا وَلَمْ يُوَافِقْهُ.

أَلَا إِنَّ جَبْرِئِلَ خَبَرَنِي عَنْ اللَّهِ تَعَالٰی بِذَالِكِ وَيَقُولُ: «مَنْ عَادَى عَلِيًّا وَلَمْ يَتَوَلَّهِ فَعَلَيْهِ لَعْنَتِي وَ غَضَبِي»، (و لَتَنْتَظِرُنَّ نَفْسًا مَا قَدِمْتَ لِغَدٍ وَ اتَّقُوا اللَّهَ - أَنْ تُخَالِفُوهُ فَتَنْزِلَ قَدَمُ بَعْدُ ثُبُوتِهَا - إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ). مَعَاشِرُ النَّاسِ، إِنَّهُ جَنْبَ اللَّهِ الَّذِي ذَكَرَ فِي كِتَابِهِ الْعَزِيزِ، فَقَالَ تَعَالٰی (مُخْبِرًا عَمَّنْ يُخَالِفُهُ): (أَنْ تَقُولَ نَفْسًا يَا حَسْرَتًا عَلٰی مَا فَرَّطْتُ فِي جَنْبِ اللَّهِ).

هان مردمان! عل را برتر دانید؛ که او برترین مردمان از مرد و زن پس از من است؛ تا آن هنگام که آفریدگان پایدارند و روزی شان فرود آید.

دور درباد از درگاه مهر خداوند و خشم خشم باد بر آن که این گفته را نپذیرد و با من سازگار نباشد!

هان! بدانید جبرئیل از سوی خداوند خبرم داد: «هر آن که با علی بستیزد و بر ولایت او گردن نگذارد، نفرین و خشم من بر او باد!» البته بایست که هر کس بنگرد که برای فردای رستاخیز خود چه پیش فرستاده. [هان!] تقوا پیشه کنید و از ناسازگاری با علی بپرهیزید. مباد که گام هایتان پس از استواری درگذرد. که خداوند بر کردارتان آگاه است.

هان مردمان! همانا او هم جوار و همسایه خداوند است که در نبشته ی عزیز خود او را یاد کرده و درباری ستیزندگان با او فرموده: «تا آنکه مبدا کسی در روز رستخیز بگوید: افسوس که درباری همجوار و همسایه ی خدا کوتاهی کردم...»

مَعَاشِرُ النَّاسِ، تَدَبَّرُوا الْقُرْآنَ وَ افْهَمُوا آيَاتِهِ وَ انْظُرُوا إِلَى مُحْكَمَاتِهِ وَ لَا تَتَّبِعُوا مُتَشَابِهَهُ، فَوَاللَّهِ لَنْ يُبَيِّنَ لَكُمْ زَوَاجِرَهُ وَلَنْ يُوضِحَ لَكُمْ تَقْسِيرَهُ إِلَّا الَّذِي أَنَا آخِذٌ بِيَدِهِ وَ مُصْنِعُهُ إِلَى وَشَائِلٍ بِعَصْدِهِ (وَ رَافِعُهُ بِبَيْدِي) وَ مُعَلِّمُكُمْ: أَنْ مَنْ كُنْتُ مَوْلَاةً فَهَذَا عَلِيٌّ مَوْلَاةٌ، وَ هُوَ عَلِيٌّ بِنُ أَبِي طَالِبٍ أَخِي وَ وَصِيِّ، وَ مَوْلَاةٌ مِنْ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ أَنْزَلَهَا عَلَيَّ.

هان مردمان! در قرآن اندیشه کنید و ژرفی آیات آن را دریابید و بر محکماتش نظر کنید و از متشابهاتش پیروی ننمایید. پس به خدا سوگند که باطن ها و تفسیر آن را آشکار نمی کند مگر همین که دست و بازوی او را گرفته و بالا آورده ام و اعلام می دارم که: هر آن که من سرپرست اویم، این علی سرپرست اوست. و او علی بن ابی طالب است؛ برادر و وصی من که سرپرستی و ولایت او حکمی

است از سوی خدا که بر من فرستاده شده است.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنْ عَلَيَا وَالطَّيِّبِينَ مِنْ وَلَدِي (مِنْ صَلَّيْهِ) هُمْ الثَّقَلُ الْأَصْغَرُ، وَالْقُرْآنُ الثَّقَلُ الْأَكْبَرُ، فَكُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا مُنْبِئٌ عَنِ صَاحِبِهِ وَ مُوَافِقٌ لَهُ، لَنْ يَقْتَرَحَا حَتَّى يَرِدَا عَلَى الْخَوْصِ.

أَلَا إِنَّهُمْ أَمَنَاءُ اللَّهِ فِي خَلْقِهِ وَ حَكَامَةٌ فِي أَرْضِهِ. أَلَا وَقَدْ أَدْبَيْتَ.

أَلَا وَقَدْ بَلَّغْتَ، أَلَا وَقَدْ أَسْمَعْتَ، أَلَا وَقَدْ أَوْضَحْتَ، أَلَا وَ إِنْ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ قَالَ وَ أَنَا قُلْتُ عَنْ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ، أَلَا إِنَّهُ لَا «أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ» غَيْرَ أَحَى هَذَا، أَلَا لِاتَّحِلْ إِمْرَةً الْمُؤْمِنِينَ بَعْدِي لِاحِدٍ غَيْرِهِ.

هان مردمان! همانا علی و پاکان از فرزندانم از نسل او، یادگار گران سنگ کوچک ترند و قرآن یادگار گران سنگ بزرگ تر. هر یک از این دو از دیگر همراه خود خبر می دهد و با آن سازگار است. آن دو هرگز از هم جدا نخواهند شد تا در حوض کوثر بر من وارد شوند.

هان! بدانید که آنان امانتداران خداوند در میان آفریدگان و حاکمان او در زمین اویند.

هشدار که من وظیفه ی خود را ادا کردم. هشدار که من آن چه بر عهده ام بود ابلاغ کردم و به گوشتان رساندم و روشن نمودم. بدانید که این سخن خدا بود و من از سوی او سخن گفتم. هشدار که هرگز به جز این برادرم کسی نباید امیرالمؤمنین خوانده شود. هشدار که پس از من امارت مؤمنان بری کسی جز او روا نباشد.

ثم قال: «إياها الناس، مَنْ أَوَّلَى بِكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ؟ قَالُوا: اللَّهُ وَ رَسُولُهُ. فَقَالَ: أَلَا مِنْ كُنْتُ مَوْلَاَهُ فَهَذَا عَلَى مَوْلَاهُ، اللَّهُمَّ وَالِ مَنْ وَالَاهُ وَ عَادَ مَنْ عَادَاهُ وَ انْتَصَرُ مَنْ نَصَرَهُ وَ احْذَلْ مَنْ حَذَلَهُ.

سپس فرمود: مردمان! کیست سزاوارتر از شما به شما؟ گفتند خداوند و پیامبر او! سپس فرمود آگاه باشید! آن که من سرپرست اویم، پس این علی سرپرست اوست! خداوندا دوست بدار آن را که سرپرستی او را بپذیرد و دشمن بدار هر آن که او را دشمن دارد و یاری کن یار او را؛ و تنها گذار آن را که او را تنها بگذارد.

بخش چهارم خطبه غدیر: بلند کردن امیرالمومنین علیه السلام بدست رسول خداصلی الله علیه و آله

مَعَاشِرَ النَّاسِ، هَذَا عَلَى أَحَى وَ وَصِيٍّ وَ وَاعِي عِلْمِي، وَ خَلِيقَتِي فِي أَمْتِي عَلَى مَنْ آمَنَ بِي وَ عَلَى تَفْسِيرِ كِتَابِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ وَ الدَّاعَى إِلَيْهِ وَ الْعَامِلُ بِمَا يَرْضَاهُ وَ الْمَحَارِبُ لِأَعْدَائِهِ وَ الْمُوَالِي عَلَى طَاعَتِهِ وَ النَّاهِي عَنْ مَعْصِيَتِهِ. إِنَّهُ خَلِيقَةُ رَسُولِ اللَّهِ وَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْإِمَامُ الْهَادِي مِنَ اللَّهِ، وَ قَاتِلُ التَّاكُتِينَ وَ الْقَاسِطِينَ وَ الْمَارْقِينَ بِأَمْرِ اللَّهِ. يَقُولُ اللَّهُ: (مَا يُبْدِلُ الْقَوْلَ لَدَى).

بِأَمْرِكَ يَارَبِّ أَقُولُ: اللَّهُمَّ وَالِ مَنْ وَالَاهُ وَ عَادَ مَنْ عَادَاهُ (وَ انْصَرُ مَنْ نَصَرَهُ وَ احْذَلْ مَنْ حَذَلَهُ) وَ الْعَنْ مَنْ أَنْكَرَهُ وَ اعْصِبْ عَلَى مَنْ جَحَدَ حَقَّهُ.

هان مردمان! این علی است برادر و وصی و نگاهبان دانش من. و هموست جانشین من در میان امت و بر گروندگان به من و بر تفسیر کتاب خدا که مردمان را به سوی او بخواند و به آن چه موجب خشنودی اوست عمل کند و با دشمنانش ستیز نماید. او پشتیبان فرمانبرداری خداوند و بازدارنده از نافرمانی او باشد. همانا اوست جانشین رسول الله و فرمانروای ایمانیان و پیشوای هدایتگر از سوی خدا و کسی که به فرمان خدا با پیمان شکنان، رویگردانان از راستی و درستی و به دررفتگان از دین پیکار کند. خداوند فرماید: «فرمان من دگرگون نخواهد شد».

پروردگارا! اکنون به فرمان تو چنین می گویم: خداوندا! دوستداران او را دوست دار. و دشمنان او را دشمن دار. پشتیبانان او را پشتیبانی کن. یارانش را یاری نما. خودداری کنندگان از یاری اش را به خود رها کن. ناباورانش را از مهرت بران و بر آنان خشم خود را فرود آور.

اللَّهُمَّ إِنَّكَ أَتَزَلَّتْ الْآيَةُ فِي عَلَى وَلِيِّكَ عِنْدَ تَبْيِينِ ذَالِكَ وَ تَصْنِيفِكَ إِيَّاهُ لِهَذَا الْيَوْمِ: (الْيَوْمَ اكْمَلْتَ لَكُمْ دِينَكُمْ وَ أَتَمَمْتَ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَ رَضِيتُ لَكُمْ الْإِسْلَامَ دِينًا)، (وَ مَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَ هُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ). اللَّهُمَّ إِنِّي أَشْهَدُكَ أَنِّي قَدْ بَلَّغْتُ.

معبودا! تو خود در هنگام برپاداشتن او و بیان ولایتش نازل فرمودی که: «امروز آیین شما را به کمال، و نعمت خود را بر شما به اتمام رساندم، و اسلام را به عنوان دین شما پسندیدم.» و آن که به جز اسلام دینی را بجوید، از او پذیرفته نبوده، در جهان دیگر در شمار زیانکاران خواهد بود.» خداوندا، تو را گواه می گیرم که پیام تو را به مردمان رساندم.

بخش پنجم خطبه غدیر: تاکید بر توجه امت به مسئله امامت

مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنَّمَا اكْمَلُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ دِينَكُمْ بِإِمَامَتِهِ. فَمَنْ لَمْ يَأْتَمْ بِهِ وَ يَمِنْ يَقُومُ مَقَامَهُ مِنْ وَلَدِي مِنْ صَلَّيْهِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَ الْعَرْصِ عَلَى اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ فَأُولَئِكَ الَّذِينَ خَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ (فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ) وَ فِي النَّارِ هُمْ خَالِدُونَ، (لَا يَخْفَقُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَ لَاهُمْ يُنْظَرُونَ).

هان مردمان! خداوند عَزَّوَجَلَّ دین را با امامت علی تکمیل فرمود. اینک آنان که از او و جانشینانش از فرزندان من و از نسل او - تا برپایی رستاخیز و عرضه ی بر خدا - پیروی نکنند، در دو جهان کرده هایشان بیهوده بوده در آتش دوزخ ابدی خواهند بود، به گونه ی که نه از عذابشان کاسته و نه برایشان فرصتی خواهد بود.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، هَذَا عَلَى، أَتُصَرِّكُمُ لِي وَ أَحَقِّكُمُ بِي وَ أَقَرِّبُكُمْ إِلَيَّ وَ أَعَزِّكُمُ عَلَيَّ، وَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ وَ أَمَانَتُهُ رَاضِيَان. وَ مَا نَزَلَتْ آيَةُ رِضَا (فِي الْقُرْآنِ) إِلَّا فِيهِ، وَ لَا خَاطِبَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا إِلَّا بِأَدْلَى بِهِ، وَ لَانَزَلَتْ آيَةُ مَدْحٍ فِي الْقُرْآنِ إِلَّا فِيهِ، وَ لَا شَهِدَ إِلَّا بِالْحَقِّ (هُلْ أَتَى عَلَى الْإِنْسَانِ) إِلَّا لَهُ، وَ لَا أَتَزَلُّهَا فِي سِوَاهُ وَ لَا مَدْحَ بِهَا غَيْرُهُ.

هان مردمان! این علی یاورترین، سزاوارترین و نزدیک ترین و عزیزترین شما نسبت به من است. خداوند عَزَّوَجَلَّ و من از او خشنودیم. آیه رضایتی در قرآن نیست مگر این که درباره ی اوست. و خدا هرگاه ایمان آوردگان را خطابی نموده به او آغاز کرده [و او اولین شخص مورد نظر خدی متعال بوده است] . و آیه ی ستایشی نازل نگشته مگر درباره ی او. و خداوند در سوره ی «هل أتى على الإنسان» گواهی بر بهشت [رفتن] نداده مگر بری او، و آن را در حق غیر او نازل نکرده و به آن جز او را نستهوده است.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، هُوَ نَاصِرُ دِينِ اللَّهِ وَ الْمَجَادِلُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ، وَ هُوَ التَّقَى التَّقَى الْهَادِي الْمَهْدِي. نَبِيَّكُمْ خَيْرُ نَبِيٍّ وَ وَصِيَّكُمْ خَيْرُ وَصِيٍّ (وَبُثْنَةُ خَيْرِ الْأَوْصِيَاءِ).

مَعَاشِرَ النَّاسِ، ذَرَبَتْ كُلُّ نَبِيٍّ مِنْ صَلَّيْهِ، وَ ذَرَبَتِي مِنْ صَلْبِ (أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ) عَلِيٍّ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنْ إِبْلِيسَ أَخْرَجَ آدَمَ مِنَ الْجَنَّةِ بِالْحَسَدِ، فَلَاتَخْذُودُهُ فَتُخْطِطُ أَعْمَالُكُمْ وَ تَنْزَلُ أَقْدَامُكُمْ، فَإِنَّ آدَمَ أَهْبَطَ إِلَى الْأَرْضِ بِخَطِيئَةٍ وَاحِدَةٍ، وَ هُوَ صَفْوَةُ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ، وَ كَيْفَ بِكُمْ وَ أَنْتُمْ أَنْتُمْ وَ مِنْكُمْ أَعْدَاءُ اللَّهِ،

أَلَا وَ إِنَّهُ لَا يُبْغِضُ عَلِيًّا إِلَّا شَقِيٌّ، وَ لَا يُوَالِي عَلِيًّا إِلَّا تَقِيٌّ، وَ لَا يُؤْمِنُ بِهِ إِلَّا مُؤْمِنٌ مُخْلِصٌ.

هان مردمان! او یاور دین خدا و دفاع کننده ی از رسول اوست. او پرهیزکار پاکیزه و رهنمی ارشاد شده [به دست خود خدا] است. پیامبرتان برترین پیامبر، وصی او برترین وصی و فرزندان او برترین اوصیایند.

هان مردمان! فرزندان هریپامبر از نسل اویند و فرزندان من از صلب و نسل امیرالمؤمنین علی است.

هان مردمان! به راستی که شیطان اغواگر، آدم را با رشک از بهشت رانده میداد! شما به علی رشک ورزید که کرده هایتان نابود و گام هایتان لغزان خواهد شد. آدم به خاطر یک اشتباه به زمین هیوط کرد و حال آن که برگزیده ی خدی عزوجل بود. پس چگونه خواهید بود شما و حال آن که شما شمایید و دشمنان خدا نیز از میان شمایند.

آگاه باشید! که با علی نمی ستیزد مگر بی سعادت. و سرپرستی او را نمی پذیرد مگر رستگار پرهیزگار. و به او نمی گروود مگر ایمان دار بی آلایش.

وَ فِي عَلِيٍّ - وَ اللَّهِ - نَزَلَتْ سُورَةُ الْعَصْرِ: (بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، وَالْعَصْرُ، إِنْ الْإِنْسَانَ لِفَى خُسْرٍ) (إِلَّا عَلِيًّا الَّذِي آمَنَ وَ رَضِيَ بِالْحَقِّ وَ الصَّبْرِ).

مَعَاشِرَ النَّاسِ، قَدْ اسْتَشْهَدْتُ اللَّهَ وَ بَلَّغْتُكُمْ رِسَالَتِي وَ مَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، (إِنِّقُولُ اللَّهِ حَقَّ ثِقَاتِهِ وَ لَا تَمُوتُنْ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ).

و سوگند به خدا که سوره ی والعصر درباره ی اوست: «به نام خداوند همه مهر مهر ورز. قسم به زمان که انسان در زبان است.» مگر علی که ایمان آورده و به درستی و شکیبایی آراسته است.

هان مردمان! خدا را گواه گرفتم و پیام او را به شما رسانیدم. و بر فرستاده وظیفه ی جز بیان و ابلاغ روشن نباشد!

هان مردمان! تقوا پیشه کنید همان گونه که بایسته است. و نمیرید جز با شرف اسلام.

بخش ششم خطبه غدیر: اشاره به کارشکنی های منافقین

مَعَاشِرَ النَّاسِ، (آیتموا بالله و رَسولِهِ و التور الذی اُنزلَ مَعَهُ مِنْ قَبْلُ اَنْ نَظْمِيسَ وَجُوهَا فِتْرُذَهَا عَلٰی اَذْبَارِهَا اَوْ تَلْعَتَهُمْ کَمَا لَعَنَّا اَصْحَابَ السَّبْتِ). (بالله ما عتی بهذِهِ الْاَیَةِ اِلا قَوْمًا مِنْ اَصْحَابِی اَعْرِفَهُمْ بِاَسْمَائِهِمْ وَاتَّسَابِهِمْ، وَقَدْ اُمِرْتُ بِالصَّقَحِ عَنْهُمْ فَلْيَعْمَلْ كُلُّ امْرِئٍ عَلٰی مَايَجِدُ لِعَلٰی فِی قَلْبِهِ مِنَ الْحُبِّ وَالبَغْضِ).

مَعَاشِرَ النَّاسِ، التَّوْرُ مِنَ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ مُسَلَّوْکٌ فِی ثَمٍّ فِی عَلٰی بْنِ اَبٰی طَالِبٍ، ثَمَّ فِی النَّسْلِ مِنْهُ اِلٰی الْقَائِمِ الْمَهْدٰی الَّذِی یَأْخُذُ بِحَقِّ اللَّهِ وَ بِکُلِّ حَقٍّ هُوَ لَنَا، لِاَنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ قَدْ جَعَلَنَا حُجَّةً عَلٰی الْمُقْصِرِیْنَ وَالْمُعَاذِبِیْنَ وَالْمُخَالِفِیْنَ وَالْخَائِنِیْنَ وَالْاَثِمِیْنَ وَالظَّالِمِیْنَ وَالْفَاصِیْبِیْنَ مِنْ جَمِیعِ الْعَالَمِیْنَ.

هان مردمان! «به خدا و رسول و نور همراهش ایمان آورید پیش از آن که چهره ها را تباه و بازگونه کنیم یا چونان اصحاب روز شنبه [یهودیانی که بر خدا نیرنگ آوردند] رانده شوید.»به خدا سوگند که مقصود خداوند از این آیه گروهی از صحابه اند که آنان را با نام و نسب می شناسم لیکن به پرده پوشی کارشان مأمورم. آنک هر کس پایه کار خویش را مهر و یا خشم علی در دل قرار دهد [و بداند که ارزش عمل او وابسته به آن است]. .

مردمان! نور از سوی خداوند عزوجل در جان من، سپس در جان علی بن ابی طالب، آن گاه در نسل او تا قائم مهدی - که حق خدا و ما را می ستاند - جی گرفته. چرا که خداوند عزوجل ما را بر کوتاهی کندگان، ستیزه گران، ناسازگاران، خائنان و گنهکاران و ستمکاران و غاصبان از تمامی جهانیان دلیل و راهنما و حجت آورده است.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، اُنْذِرْکُمْ اَنْتَی رَسُوْلُ اللَّهِ قَدْخَلْتُ مِنْ قَبْلِی الرُّسُلُ، اَقُلْنَ مِنْ اَوْقَلْتُمْ اَنْتَلَبْتُ عَلٰی اَعْقَابِکُمْ؟ وَمَنْ یَنْقَلِبْ عَلٰی عَقِبَیْهِ فَلْنَهَانَ یَضُرُّاللَّهُ شَیْئًا وَسَیَجْزِی اللَّهُ الشَّاکِرِیْنَ (الصَّابِرِیْنَ). اَلَاوَلٰیْنَ عَلِیًّا هُوَالْمَوْصُوْفُ بِالصَّبْرِ وَالشُّکْرِ، ثَمَّ مِنْ بَعْدِهِ وَلَدٰی مِنْ صَلَیْهِ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، لَاتَمُوتُوا عَلٰی یَسَاسِکُمْ، بَلْ لَاتَمُوتُوا عَلٰی اللَّهِ فِیْخُطِّ عَمَلْکُمْ وَیَسْخَطُ عَلَیْکُمْ وَ یَبْتَلِیْکُمْ بِشَوَاطِیْ مِنْ نَارٍ وَثَحَاسٍ، اِنْ رَزَّکُمْ لَیَا الْمِرْصَادِ.

هان مردمان! هشدارتان می دهم: همانا من رسول خدایم. پیش از من نیز رسولانی آمده و سپری گشته اند. آیا اگر من بمیرم یا کشته شوم، به جاهلیت عقب گرد می کنید؟ آن که به قهقرا برگردد، هرگز خدا را زبانی نخواهد رسانید و خداوند سیاسگزاران شکیباجر را پاداش خواهد داد. بدانید که علی و پس از او فرزندان من از نسل او، داری کمال شکیبایی و سیاسگزاری اند.

هان مردمان! اسلامتان را بر من منت نگذارید؛ که اعمال شما را بیهوده و تباه خواهد کرد و خداوند بر شما خشم خواهد گرفت و سپس شما را به شعله ی از آتش و مس گذاخته گرفتار خواهد نمود. همانا پروردگار شما در کمین گاه است.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، اِنَّهٗ سَیْکُوْنُ مِنْ بَعْدِی اُمَّةٌ یَدْعُوْنَ اِلٰی النَّارِ وَیَوْمَ الْقِیَامَةِ لَا یَنْصُرُوْنَ. مَعَاشِرَ النَّاسِ، اِنْ اللَّهَ وَاَنَا تَرْبِیَانِ مِنْهُمُ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، اِنَّهُمْ وَاَنْصَارَهُمْ وَاَتْبَاعَهُمْ وَاَشْیَاعُهُمْ فِی الذِّکْرِ الْاَسْفَلِ مِنَ النَّارِ وَلَیْسَ مَتَوٰی الْمُتَّکِبِیْنَ. اَلَا اِنَّهُمْ اَصْحَابُ الصَّحِیْقَةِ، فَلْیَنْظُرْ اَحَدْکُمْ فِی صَحِیْقَتِیْهِ!!

مَعَاشِرَ النَّاسِ، اِنِّیْ اَدْعُهَا اِمَامَةً وَ وِرَاثَةً (فی عقبی اِلٰی یَوْمِ الْقِیَامَةِ)، وَقَدْ تَلَعْتُ مَا اُمِرْتُ بِتَلْفِیْغِهَا حُجَّةً عَلٰی کُلِّ حَاضِرٍ وَغَائِبٍ وَ عَلٰی کُلِّ اَحَدٍ مِنْ شَهِدٍ اَوَّلَمْ یَشْهَدُ، وَلَیْدٌ اَوَّلَمْ یُوْلَدُ، فَلْیُتْلِعِ الْحَاضِرُ الْحَاضِرَ الْغَائِبَ وَالْوَالِدُ الْوَلَدَ اِلٰی یَوْمِ الْقِیَامَةِ. وَسَیَجْعَلُوْنَ الْاِمَامَةَ بَعْدِی مُلْکًا وَ اِعْتِصَابًا، (اَلَا لَعَنَ اللَّهُ الْفَاصِیْبِیْنَ الْمُقْتَصِبِیْنَ)، وَعِندَهَا سَیَقْرَعُ لَکُمْ اَنْهَآ الثَّقَلَانِ (مَنْ یَقْرَعُ) وَیُرْسَلُ عَلَیْکُمَا شَوَاطِیْ مِنْ نَارٍ وَثَحَاسٍ فَلَا تَنْتَصِرَانِ.

مردمان! به زودی پس از من پیشوایانی خواهند بود که شما را به سوی آتش می خوانند و در روز رستاخیز تنها وبدون یاور خواهند ماند.

هان مردمان! خداوند و من از آنان بیزاریم.

هان مردمان! آنان و یاران و پیروانشان در بدترین جی جهنم، جایگاه متکبران خواهند بود. بدانید آنان اصحاب صحیفه اند. اکنون هر کس در صحیفه ی خود نظر کند.

هان مردمان! اینک جانشینی خود را به عنوان امامت و وراثت به امانت به جی می گذارم در نسل خود تا برپایی روز رستاخیز. و حال، مأموریت تبلیغی خود را انجام می دهم تا برهان بر هر شاهد و غایب و بر آنان که زاده شده یا نشده اند و بر تمامی مردمان باشد. پس بایسته است این سخن را حاضران به غایبان و پدران به فرزندان تا برپایی رستاخیز برسانند.

آگاه باشید! به زودی پس از من امامت را با پادشاهی جابه جا نموده. آن را غصب کرده و به تصرف خویش درآورند.

هان! نفرین و خشم خدا بر غاصبان و چپاول گران! و البته در آن هنگام خداوند آتش عذاب - شعله هی آتش و مس گذاخته - بر سر شما جن و انس خواهد ریخت. آن جاست که دیگر یاری نخواهید شد.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، اِنْ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ لَمْ یَکُنْ لَیْذِرْکُمْ عَلٰی مَا اَنْتُمْ عَلَیْهِ حَتّٰی یَمِیزَ الْخَبِیْثَ مِنَ الطَّیِّبِ، وَ مَا کَانَ لِلَّهِ لَیْطَلِعْکُمْ عَلٰی الْغَیْبِ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، اِنَّهٗ مَا مِنْ قَرَبَةٍ اِلَّا وَاللَّهِ مُهْلِکُهَا بِتَکْذِیْبِهَا قَبْلَ یَوْمِ الْقِیَامَةِ وَ مُمْلِکُهَا الْاِمَامُ الْمَهْدٰی وَاللَّهُ مُصَدِّقٌ وَعَدُهُ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، قَدْ ضَلَّ قَبْلَکُمْ اَكْثَرُ الْاَوَّلِیْنَ، وَاللَّهُ لَقَدْ اَهْلَکَ الْاَوَّلِیْنَ، وَهُوَ مُهْلِکُ الْاٰخِرِیْنَ.

هان مردمان! هر آینه خداوند عزوجل شما را به حالتان رها نخواهد کرد تا ناپاک را ازپاک جدا کند. و خداوند نمی خواهد شما را بر غیب آگاه گرداند. (اشاره به آیه ی 179 / آل عمران است.)

هان مردمان! هیچ سرزمینی نیست مگر این که خداوند به خاطر تکذیب اهل آن [حق را] ، آنان را پیش از روز رستاخیز نابود خواهد فرمود و به امام مهدی خواهد سپرد. و هر آینه خداوند وعده ی خود را انجام خواهد داد.

هان مردمان! پیش از شما، شمار فروزی از گذشتگان گمراه شدند و خداوند آنان را نابود کرد. و همو نابودکننده ی آیندگان است.

قَالَ اللَّهُ تَعَالٰی: (اِنَّهُمْ مُهْلَکُ الْاَوَّلِیْنَ، ثُمَّ نَتَّبِعُهُمُ الْاٰخِرِیْنَ، کَذٰلِکَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِیْنَ، وَیَلَّی یَوْمَئِذٍ لِّلْمُکْذِبِیْنَ).

مَعَاشِرَ النَّاسِ، اِنْ اللَّهَ قَدْ اَمَرْتٰی وَتَہَانٰی، وَقَدْ اَمَرْتُ عَلِیًّا وَتَہِیْئَتُهُ (بأمره). فَعِلِمُ الْأَمْرِ وَالتَّهٰی لَدَیْهِ، فَاسْمَعُوا لِأَمْرِی تَسْمَعُوا وَأَطِيعُوْهُ تَهْتَدُوا وَاتَّهَوُوا لِنَهْیِی تَرْشَدُوا، (وصیروا اِلٰی مُرَادِهِ) وَلَا تَتَفَرَّقْ بِکُمْ السُّئْلُ عَنْ سَبِیْلِی.

او خود در کتابش آورده: «آیا پیشینیان را تباه نکردیم و به دنبال آنان آیندگان را گرفتار نساختیم؟ با مجرمان این چنین کنیم. وی بر ناباوران!»

هان مردمان! همانا خداوند امر و نهی خود را به من فرموده و من نیز به دستور او دانش آن را نزد علی نهادم. پس فرمان او را بشنوید و گردن نهید و پیرویش نمایید و از آنچه بازتان دارد خودداری کنید تا راه یابید. به سوی هدف او حرکت کنید. راه هی گونه گون شما را از راه او بازندارد!

بخش هفتم خطبه غدیر: پیروان اهل بیت علیهم السلام و دشمنان ایشان

مَعَاشِرَ النَّاسِ، اَنَا صِرَاطُ اللَّهِ الْمُسْتَقِیْمِ الَّذِی اَمَرْتُکُمْ بِاتِّبَاعِهِ، ثَمَّ عَلٰی مِنْ بَعْدِی. ثَمَّ وَلَدٰی مِنْ صَلَیْهِ اُمَّةٌ (الْهَدٰی)، یَهْدُوْنَ اِلٰی الْحَقِّ وَ بِه یَعْدِلُوْنَ.

ثُمَّ قَرَأَ: «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِیْنَ...» اِلٰی آخِرِهَا،

هان مردمان! صراط مستقیم خداوند منم که شما را به پیروی آن امر فرموده. و پس از من علی است و آن گاه فرزندانم از نسل او، پیشوایان راه راستند که به درستی و راستی راهنمایند و به آن حکم و دعوت کنند.

سپس پیامبر صلی الله علیه و آله قرأت فرمود: «بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله رب العالمین الرحمن الرحیم» - تا آخر سوره.

وَقَالَ: فِی تَرَلَّتْ وَفِیْهِمْ (والله) تَرَلَّتْ، وَلَهُمْ عَمَتٌ وَآبَآئُهُمْ حَصَتٌ، اُولَئِکَ اَوَّلِیَاءُاللَّهِ الَّذِیْنَ لَاخَوْفٌ عَلَیْهِمْ وَلَاهُمْ یَحْزَنُوْنَ، اَلَا اِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْغَالِبُوْنَ. اَلَا اِنَّ اَعْدَائَهُمْ هُمُ السُّقَطَاءُ الْغَاوُوْنَ اِخْوَانُ الشَّیْطٰنِیْنَ یُوْحٰی بَغْضَهُمْ اِلٰی بَغْضِیْ حُرْفِ الْقَوْلِ غَرُورًا. اَلَا اِنْ اَوَّلِیَائِهِمْ الَّذِیْنَ ذَکَرَهُمُ اللَّهُ فِی کِتَابِهِ، فَقَالَ عَزَّوَجَلَّ: (لَا تَجِدُ قَوْمًا یُؤْمِنُوْنَ بِاللَّهِ وَالْیَوْمِ الْآخِرِ یُوَادُّوْنَ مَنْ حَادَّاللَّهِ وَ رَسُوْلُهُ وَلَوْ کَانُوا اَبَائَهُمْ اَوْ اَبْنَائَهُمْ

أَوْحَاوَهُمْ أَوْعَشِيرَتَهُمْ، أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ) إِلَى آخِرِ الْآيَةِ.

هان! به خدا سوگند این سوره درباره ی من نازل شده و شامل امامان می باشد و به آنان اختصاص دارد. آنان اولیای خداوند که ترس و اندوهی برایشان نیست، آگاه باشید: البته حزب خدا چیره و غالب خواهد بود. هشدار که: ستیزندگان با امامان، گمراه و همکاران شیاطین اند. بری گمراهی مردمان، سخنان بیهوده و پوچ را به یکدیگر می رسانند. بدانید که خداوند از دوستان امامان در کتاب خود چنین یاد کرده: «[ی پیامبر ما] نمی یابی ایمانیان به خدا و روز بازپسین، که ستیزه گران خدا و رسول را دوست ندارند، گرچه آنان پدران، برادران و خویشانانشان باشند. آنان [که چنین اند] خداوند ایمان را در دل هایشان نبشته است.» - تا آخر آیه.

أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَهُمُ الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ وَصَّيَهُمُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ فَقَالَ: (الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أُولَئِكَ لَهُمُ الْأَمْنُ وَ هُمْ مُهْتَدُونَ).

(أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَهُمُ الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَرْتَابُوا).

أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَهُمُ الَّذِينَ يَذْخُلُونَ الْجَنَّةَ بِسَلَامٍ آمِنِينَ، تَتَلَقَاهُمْ الْمَلَائِكَةُ بِالتَّسْلِيمِ يَقُولُونَ: سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوهَا خَالِدِينَ.

أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَهُمْ، لَهُمُ الْجَنَّةُ يُرْزَقُونَ فِيهَا بِغَيْرِ حِسَابٍ. أَلَا إِنَّ أَعْدَاءَهُمُ الَّذِينَ يَصَلُّونَ سَعِيرًا.

أَلَا إِنَّ أَعْدَاءَهُمُ الَّذِينَ يَسْمَعُونَ لِحَظَّتِهِمْ شَهيقًا وَ هِيَ تَفُورُ وَ يَبْرُونَ لَهَا زَفِيرًا.

أَلَا إِنَّ أَعْدَاءَهُمُ الَّذِينَ قَالَ اللَّهُ فِيهِمْ: (كَلِمًا دَخَلَتْ أَمَةٌ لَعَنَتْ أَخْتَهَا) الْآيَةِ.

أَلَا إِنَّ أَعْدَاءَهُمُ الَّذِينَ قَالَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ: (كَلِمًا أَلْقَى فِيهَا فُوجٌ سَأَلَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ، قَالُوا بَلَى قَدْ جَاءَنَا نَذِيرٌ فَكَذَّبْنَا وَ قُلْنَا مَا نَزَّلَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ كَبِيرٍ) إِلَى قَوْلِهِ: (أَلَا فَسْحَقًا لَأَصْحَابِ السَّعِيرِ). أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَهُمُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ، لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ.

هان! دوستداران امامان ایمانیان اند که قرآن چنان توصیف فرموده: «آنان که ایمان آورده و باور خود را به شرک نیالوده اند، در امان و در راه راست هستند.»

هشدار! یاران پیشوایان کسانی هستند که به باور رسیده و از تردید و انکار دور خواهند بود.

هشدار! اولیای امامان آنانند که با آرامش و سلام به بهشت درخواهند شد و فرشتگان با سلام آنان را پذیرفته، خواهند گفت: «درود بر شما که پاک شده اید. اینک داخل شوید که در بهشت، جاودانه خواهید بود.»

هان! بهشت پاداش اولیای آنان است و در آن بی حساب روزی داده خواهند شد.

هان! دشمنان آنان آن کسانی اند که در آتش درآیند. و همانا ناله ی افروزش جهنم

را می شنوند در حالی که شعله هی آتش زبانه می کشد و زفیر (صدی بازدم) جهنم را نیز درمی یابند.

هان! خداوند درباره ی ستیزگران با آنان فرموده: «هرگاه امتی داخل جهنم شود همتی خود را نفرین کند.»

هشدار! که دشمنان امامان همانانند که خداوند درباره ی آنان فرموده: «هر گروهی از آنان داخل جهنم شود نگاهبانان می پرسند: مگر برایتان ترساننده ی نیامد؟! می گویند: چرا ترساننده آمد لیکن تکذیب کردیم و گفتیم: خداوند وحی نفرستاده و شما نیستید مگر در گمراهی بزرگ!» تا آن جا که فرماید: «هان! نابود باد دوزخیان!»

هان! یاران امامان در نهان، از پروردگار خویش ترسانند، آمرزش و پاداش بزرگ بری آنان خواهد بود.

هان مردمان! چه بسیارراه است میان آتش و پاداش بزرگ!

مَعَاشِرَ النَّاسِ، شَتَانٌ مَابَيْنَ السَّعِيرِ وَالْأَجْرِ الْكَبِيرِ.

(مَعَاشِرَ النَّاسِ)، عَذُوبًا مِنْ دُمَةِ اللَّهِ وَلَعْنَةً، وَ وَلِيَّتًا (كُلِّ) مَنْ مَدَحَهُ اللَّهُ وَ أَحَبَّهُ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، أَلَاوَاتِي (أَنَا) التَّذِيرُ وَ عَلَى الْبَشِيرِ.

(مَعَاشِرَ النَّاسِ)، أَلَا وَ إِلَيَّ مُتَذَرِّ وَ عَلَى هَادٍ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ (أَلَا) وَ إِلَيَّ نَبِي وَ عَلَى وَصِيّی.

(مَعَاشِرَ النَّاسِ، أَلَاوَاتِي رَسُولٌ وَ عَلَى الْإِمَامِ وَالْوَصِيِّ مِنْ بَعْدِي، وَالْأَيْمَةُ مِنْ بَعْدِهِ وَلَدُهُ. أَلَاوَاتِي وَالذَّهْمُ وَهُمْ يَخْرُجُونَ مِنْ صَلَیْهِ).

هان مردمان! خداوند ستیزه جویان ما را ناستوده و نفرین فرموده و دوستان ما را ستوده و دوست دارد.

هان مردمان! بدانید که همانا من اندازگرم و علی مزده دهنده.

هان! که من بیم دهنده ام و علی راهنما.

هان مردمان! بدانید که من پیامبرم و علی وصی من است.

هان مردمان! بدانید که همانا من فرستاده و علی امام و وصی پس از من است. و امامان پس از او فرزندان اویند.

آگاه باشید! من والد آنانم ولی ایشان از نسل علی خواهند بود.

بخش هشتم خطبه غدیر: حضرت مهدی عجل الله فرجه الشريف

أَلَا إِنَّ خَاتَمَ الْأَيْمَةِ مَتَا الْقَائِمِ الْمَهْدِي.

أَلَا إِنَّهُ الظَّاهِرُ عَلَى الدِّينِ.

أَلَا إِنَّهُ الْمُتَنَقِّمُ مِنَ الظَّالِمِينَ.

أَلَا إِنَّهُ فَاتِحُ الْخُصُوفِ وَهَادِمُهَا.

أَلَا إِنَّهُ غَالِبُ كُلِّ قَبِيلَةٍ مِنْ أَهْلِ الشَّرِّكَ وَهَادِيهَا.

أَلَا إِنَّهُ الْمُدْرِكُ بِكُلِّ ثَارٍ لِأَوْلِيَاءِ اللَّهِ.

أَلَا إِنَّهُ النَّاصِرُ لِدِينِ اللَّهِ.

أَلَا إِنَّهُ الْعَزَافُ مِنْ بَحْرِ عَمِيقٍ.

أَلَا إِنَّهُ يَسِمُ كُلَّ ذِي فَضْلٍ بِقَضَلِهِ وَ كُلَّ ذِي جَهْلٍ بِجَهْلِهِ.

أَلَا إِنَّهُ خَيْرُهُ اللَّهُ وَ مُحْتَارُهُ.

أَلَا إِنَّهُ وَارِثُ كُلِّ عِلْمٍ وَالْمَحِيطُ بِكُلِّ فُهْمٍ.

أَلَا إِنَّهُ الْمُخْبِرُ عَنْ رَبِّهِ عَزَّوَجَلَّ وَ الْمُشْتَدُّ لِأَمْرِ آيَاتِهِ.

أَلَا إِنَّهُ الرَّشِيدُ السَّدِيدُ.

أَلَا إِنَّهُ الْمَقْضُ إِلَيْهِ.

أَلَا إِنَّهُ قَدْ بَشَّرَ بِهِ مَنْ سَلَفَ مِنَ الْقُرُونِ بَيْنَ يَدَيْهِ.

أَلَا إِنَّهُ الْبَاقَى حُجَّةٌ وَلَا حُجَّةَ بَعْدَهُ وَلَا حَقَّ إِلَّا مَعَهُ وَلَا نَوْرَ إِلَّا عِنْدَهُ.

أَلَا إِنَّهُ لَا غَالِبَ لَهُ وَلَا مَتَصُورَ عَلَيْهِ.

أَلَا وَاتُّهِ وَلَى اللَّهِ فِي أَرْضِهِ، وَحَكْمُهُ فِي خَلْقِهِ، وَأَمِينُهُ فِي سِرِّهِ وَ عَلَانِيَتِهِ.

آگاه باشید! همانا آخرین امام، قائم مهدی از ماست. هان! او بر تمامی ادیان چیره خواهد بود.

هشدار! که اوست انتقام گیرنده از ستمکاران.

هشدار! که اوست فاتح دژها و منهدم کننده ی آنها.

هشدار! که اوست چیره بر تمامی قبایل مشرکان و راهنمی آنان.

هشدار! که او خونخواه تمام اولبی خداست.

آگاه باشید! اوست یاور دین خدا.

هشدار! که از دریایی ژرف پیمانه هایی افزون گیرد.

هشدار! که او به هر ارزشمندی به اندازه ی ارزش او، و به هر نادان و بی ارزشی به اندازه ی نادانی اش نیکی کند.

هشدار! که او نیکو و برگزیده ی خداوند است.

هشدار! که او وارث دانش ها و حاکم بر ادراک هاست.

هان! بدانید که او از سوی پروردگارش سخن می گوید و آیات و نشانه هی او را برپا کند. بدانید همانا اوست بالیده و استوار.

بیدار باشید! هموست که [اختیار امور جهانیان و آیین آنان] به او واگذار شده است.

آگاه باشید! که تمامی گذشتگان ظهور او را پیشگویی کرده اند.

آگاه باشید! که اوست حجت پایدار و پس از او حجتی نخواهد بود.(2) درستی و راستی و نور و روشنایی تنها نزد اوست.

هان! کسی بر او پیروز نخواهد شد و ستیزنده ی او یاری نخواهد گشت.

آگاه باشید که او ولی خدا در زمین، داور او در میان مردم و امانتدار امور آشکار و نهان است.

(2) این تعبیر به عنوان حجت و امامت است و نظری به رجعت دیگر امامان ندارد زیرا آنان حجت های پیشین اند که دوباره رجعت خواهند نمود.

بخش نهم خطبه غدیر: مطرح کردن بیعت

مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنِّي قَدْ تَبَيَّنَتْ لَكُمْ وَأَفْهَمْتُكُمْ، وَ هَذَا عَلَى يَقْهَمُكُمْ بَعْدِي. أَلَا وَإِنِّي عِنْدَ انْقِضَاءِ حَظِّبَتِي أَدْعُوكُمْ إِلَى مُصَافَقَتِي عَلَى تَبِيعَتِهِ وَ الْإِقْرَارِيهِ، ثُمَّ مُصَافَقَتِيهِ بَعْدِي. أَلَا وَإِنِّي قَدْ بَايَعْتُ اللَّهَ وَ عَلَى قَدْ بَايَعَنِي.

وَأَنَا أَجِدُكُمْ بِالْبَيْعَةِ لَهُ عَنِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ. (إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ، يَدَاللهُ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ، فَمَنْ نَكَثَ فَإِنَّمَا يَنْكُثُ عَلَى نَفْسِهِ، وَ مَنْ أَوْفَى بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهِ اللَّهُ فَمُيَوَّتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا).

هان مردمان! من پیام خدا را برایتان آشکار کرده تفهیم نمودم. و این علی است که پس از من شما را آگاه می کند. اینک شما را می خوانم که پس از پایان خطبه با من و سپس با علی دست دهید تا

با او بیعت کرده به امامت او اقرار نمایید. آگاه باشید من با خداوند و علی با من پیمان بسته و من اکنون از سوی خدی عزوجل بری امامت او پیمان می گیرم. «[ی پیامبر]آنان که با تو بیعت کنند هر

آینه با خدا بیعت کرده اند. دست خدا بالی دستان آنان است. و هر کس بیعت شکند، بر زبان خود شکسته، و آن کس که بر پیمان خداوند استوار و باوفا باشد، خداوند به او پاداش بزرگی خواهد

داد.

بخش دهم خطبه غدیر: حلال و حرام، واجبات و محرمات

مَعَاشِرَ النَّاسِ، إِنَّ الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ، (فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوْ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطُوفَ بِهِمَا) الْآيَةَ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، حُجُّوا الْبَيْتَ، فَمَا وَدَّ أَهْلُ بَيْتٍ إِلَّا اسْتَقْنُوا وَ أَبْشَرُوا، وَلَا تَخْلِفُوا عَنْهُ إِلَّا بَطَرًا وَ اقْتَرُوا.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، مَا وَقَفَ بِالْمَوْقِفِ مُؤْمِنٌ إِلَّا عَفَّرَ اللَّهُ لَهُ مَاسَلَفَ مَنْ دَبَّهِ إِلَى وَقْتِهِ ذَلِكَ، فَإِذَا انْقَضَتْ حَجَّتُهُ اسْتَأْنَفَ عَمَلَهُ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، الْحُجَّاجُ مُعَانُونَ وَ تَقَاتِلُهُمْ مُخَلَّفَةٌ عَلَيْهِمْ وَاللَّهُ لَا يُضْبِعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، حُجُّوا الْبَيْتَ بِكَمَالِ الدِّينِ وَالتَّقْوَى، وَلَا تَنْصَرِفُوا عَنِ الْمَشَاهِدِ إِلَّا بِتَوَنٍّ وَ إِقْلَاعٍ.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، أَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَ آتُوا الزَّكَاةَ كَمَا أَمَرَكُمْ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ، فَإِنْ طَالَ عَلَيْكُمْ الْأَمَدُ فَقَصِّرْتُمْ أَوْ تَسَيَّئْتُمْ فَعَلَى وَلِيِّكُمْ وَمُبَيِّنٍ لَكُمْ، الَّذِي نَصَبَهُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ لَكُمْ بَعْدِي أَمِينٍ خَلَقَهُ. إِنَّهُ مِنِّي وَ أَنَا مِنْهُ، وَ هُوَ وَ

مَنْ تَخَلَّفَ مِنْ ذُرِّيَّتِي يُخْبِرُونَكُمْ بِمَا تَسْأَلُونَ عَنْهُ وَيُبَيِّنُونَ لَكُمْ مَا لَا تَعْلَمُونَ.

هان مردمان! همانا حج و عمره از شعائر و آداب و رسوم خدایی است. پس زائران خانه ی خدا و عمره کنندگان بر صفا و مروه بسیار طواف کنند.

هان مردمان! در خانه ی خدا حج گزارید؛ که هیچ خاندانی داخل آن نشد مگر بی نیاز شد و مزده گرفت، و کسی از آن روی برنگردانید مگر بی بهره و نیازمند گردید.

هان مردمان! مؤمنی در موقف (عرفات، مشعر، منا) نماند مگر این که خدا گناهان گذشته ی او را ببامزد و بایسته است که پس از پایان اعمال حج [با پرونده ی پاک] کار خود را از سر گیرد.

هان مردمان! حاجیان دستگیری شده اند و هزینه هی سفرشان جبران می شود و جایگزین آن به آنان خواهد رسید. و البته خداوند پاداش نیکوکاران را تباه نخواهد کرد.

هان مردمان! خانه ی خدا را با دین کامل و دانش ژرفی آن دیدار کنید و از زیارتگاهها جز با توبه و بازایستادن [از گناهان] برنگردید.

هان مردمان! نماز را به پا دارید و زکات بپردازید همان سان که خداوند عزوجل امر فرموده. پس اگر زمان بر شما دراز شد و کوتاهی کردید یا از یاد بردید، علی صاحب اختیار و تبیین کننده ی بر

شماست. خداوند عزوجل او را پس از من امانتدار خویش در میان آفریدگانش نهاده. همانا او از من و من از اویم. و او و فرزندان من از جانشینان او، پرسش هی شما را پاسخ دهند و آن چه را نمی

دانید به شما می آموزند.

أَلَا إِنَّ الْخِلَالَ وَالْحَرَامَ أَكْثَرُ مِنْ أَنْ أَحْصِيَهُمَا وَأَعَزُّهُمَا قَامَرٌ بِالْخِلَالِ وَ انْهَى عَنِ الْحَرَامِ وَاحِدٍ، فَأَمَرْتُ أَنْ أُحْذَرَ الْبَيْعَةُ مِنْكُمْ وَالتَّصَدَّقَ لَكُمْ بِقَبُولِ مَا جِئْتُ بِهِ عَنِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ فِي عَلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ

وَالْأَوْصِيَاءِ مِنْ بَعْدِهِ الَّذِينَ هُمْ مِنِّي وَمِنْهُ إِمَامَةٌ فِيهِمْ قَائِمَةٌ، خَاتَمُهَا الْمَهْدِي إِلَى يَوْمِ يَلْقَى اللَّهُ الَّذِي يَقْدَرُ وَ يَقْضَى.

مَعَاشِرَ النَّاسِ، وَ كُلُّ حَلَالٍ دَلَّلْتُكُمْ عَلَيْهِ وَكُلُّ حَرَامٍ نَهَيْتُكُمْ عَنْهُ فَإِنِّي لَمْ أَزِجْ عَنْ ذَالِكِ وَ لَمْ أَبْذَلْ. أَلَا فَادْكُرُوا ذَالِكَ وَاحْفَظُوهُ وَ تَوَاصَوْا بِهِ، وَلَا تُبَدِّلُوهُ وَلَا تَقْلِبُوهُ. أَلَا وَ إِنِّي أَجِدُ الْقَوْلَ: أَلَا أَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا

الزَّكَاةَ وَأَمُرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَانْهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ.

هان! روا و ناروا بیش از آن است که من شمارش کنم و بشناسانم و در این جا یکباره به روا فرمان دهم و از ناروا بازدارم. از این روی مأمورم از شما بیعت بگیرم که دست در دست من نهید در مورد

پذیرش آن چه از سوی خداوند آورده ام درباری علی امیرالمؤمنین و اوصیای پس از او که آنان از من و اویند. و این امامت به وراثت پایدار است و فرجام امامان، مهدی است و استواری امامت تا

روزی است که او با خداوند قدر و قضا دیدار کند.

هان مردمان! شما را به هرگونه روا و ناروا راهنمایی کردم و از آن هرگز برنمی گردم. بدانید و آگاه باشید! آن ها را یاد کنید و نگه دارید و یکدیگر را به آن توصیه نمایید و در آن [احکام خدا] دگرگونی راه ندهید. هشدار که دوباره می گویم: بیدار باشید! نماز را به پا دارید. و زکات بپردازید. و امر به معروف کنید و از منکر بازدارید.

أَلَا وَإِنَّ رَأْسَ الْأَمْرِ بِالْمَعْرُوفِ أَنْ تَتَنَهَوْا إِلَى قَوْلَى وَتَتَّبِعُوهُ مَنْ لَمْ يَحْضُرْ وَ تَأْمُرُوهُ بِقَوْلِهِ عَنى وَتَنْهَوْهُ عَن مَّخَالَفَتِهِ، فَإِنَّهُ أَمْرٌ مِنَ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ وَمِئى. وَلَا أَمْرٌ بِمَعْرُوفٍ وَلَا نَهْى عَن مُنْكَرٍ إِلَّا مَعَ إِمَامٍ مَّعْصُوم.

مَعَاشِرَالنَّاسِ، الْقُرْآنُ يَعْرِفُكُمْ أَنَّ الْأَئِمَّةَ مِنْ بَعْدِهِ وَلَدُهُ، وَعَرَفْتُكُمْ إِيَّاهُمْ مِئى وَمِئنه، حَيْثُ يَقُولُ اللَّهُ فِى كِتَابِهِ: (وَ جَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِى عَقِيهِ). وَقُلْتُ: «لَنْ تَضِلُّوا مَا إِنْ تَمَسَّكْتُمْ بِهِمَا».

مَعَاشِرَالنَّاسِ، التَّقْوَى، التَّقْوَى، وَاحْذَرُوا السَّاعَةَ كَمَا قَالَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ: (إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَىْءٌ عَظِيمٌ). اذْكُرُوا الْمَمَاتَ (وَالْمَعَادَ) وَالْحِسَابَ وَالْمَوَازِينَ وَالْمَحَاسِبَةَ بَيْنَ يَدَى رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالتَّوَابَ وَالْعِقَابَ. فَهَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ أَتَيْبَ عَلَيْهَا وَ مَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَيْسَ لَهُ فِى الْجَنَانِ نَصِيبٌ.

و بدانید که ریشه ى امر به معروف این است که به گفته ى من [درباره ى امامت] برسید و سخن مرا به دیگران برسانید و غایبان را به پذیرش فرمان من توصیه کنید و آنان را از ناسازگارى سخنان من بازدارید؛ همانا سخن من فرمان خدا و من است و هیچ امر به معروف و نهى از منكرى جز با امام معصوم تحقق و کمال نمى یابد.

هان مردمان! قرآن بر شما روشن مى کند که امامان پس از على فرزندان اویند و من به شما شناساندم که آنان از او و از من اند. چرا که خداوند در کتاب خود مى گوید: «امامت را فرمانى پایدار در نسل او قرار داد...» و من نیز گفته ام که: «مادام که به قرآن و امامان تمسک کنید، گمراه نخواهید شد.»

هان مردمان! تقوا را، تقوا را رعایت کرده از سختى رستخیز بهراسید همان گونه که خداوند عزوجل فرمود: «البته زمین لرزه ى روز رستاخیز حادثه ى بزرگ است...»

مرگ، قیامت، و حساب و میزان و محاسبه ى در برابر پروردگار جهانیان و پاداش کيفر را یاد کنید. آن که نیكى آورد، پاداش گیرد. و آن که بدى کرد، بهره ى از بهشت نخواهد برد.

بخش یازدهم خطبه غدیر: بیعت گرفتن رسمی

مَعَاشِرَالنَّاسِ، إِيَّكُمْ أَكْثَرُ مِنْ أَنْ تُصَافِقُونِ بِكَفٍّ وَاحِدٍ فِى وَقْتٍ وَاحِدٍ، وَقَدْ أَمَرْتَنِ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ أَنْ أَخَذَ مِنْ أَلْسِنَتِكُمْ الْإِقْرَارَ بِمَا عَقَدْتُ لِعَلِى أَمِيرِالمُؤْمِنِينَ، وَلِمَنْ جَاءَ بَعْدَهُ مِنَ الْأَئِمَّةِ مِئى وَ مِئنه، عَلى مَا أَعْلَمْتُكُمْ أَنْ ذَرَبْتِى مِنْ صُلْبِهِ.

فَقُولُوا بِأَجْمَعِكُمْ: «إِنَّا سَامِعُونَ مُطِيعُونَ رَاضُونَ مُتَقَادُونَ لِمَا بَلَّغْتَ عَن رَّبِّنا وَرَبِّكَ فِى أَمْرِ إِمَامِنَا عَلى أَمِيرِالمُؤْمِنِينَ وَ مَنْ وَلِدَ مِنْ صُلْبِهِ مِنَ الْأَئِمَّةِ. بُايَعْتُكَ عَلى ذَالِكَ بِقُلُوبِنَا وَأَنفُسِنَا وَأَلْسِنَتِنَا وَأَيَّدِنَا. عَلى ذَالِكَ نَحْيِى وَ عَلَيْهِ نَمُوتُ وَ عَلَيْهِ نُبْعَثُ. وَلَا نَقْبِزُ وَلَا نَبْدِلُ» وَلَا نَشْكُ (وَلَا نَجْحَدُ) وَلَا نَرْتَابُ، وَلَا نَرْجِعُ عَن الْعَهْدِ وَلَا نَنْقُصُ الْمِيثَاقَ.

هان مردمان! شما بیش از آنید که در یک زمان با یک دست من بیعت نمایید. از این روی خداوند عزوجل به من دستور داده که از زبان شما اقرار بگیرم و پیمان ولایت على امیرالمؤمنین را محکم کنم و نیز بر امامان پس از او که از نسل من و اویند؛ همان گونه که اعلام کردم که ذرّٔه من از نسل اوست.

پس همگان بگویند:

«البته که سخنان تو را شنیده پیروى مى کنیم و از آن ها خشنودیم و بر آن گردن گذار و بر آن چه از سوى پروردگاران در امامت امامان على امیرالمؤمنین و امامان دیگر - از صلب او - به ما ابلاغ کردى، با تو پیمان مى بندیم با دل و جان و زبان و دست هایمان. با این پیمان زنده ایم و با آن خواهیم مرد و با آن اعتقاد برانگیخته مى شویم. و هرگز آن را دگرگون نکرده شک و انکار نخواهیم داشت و از عهد و پیمان خود برنمى گردیم.

وَعَظَّتْنا بِوَعْظِ اللَّهِ فِى عَلى أَمِيرِالمُؤْمِنِينَ وَالْأَئِمَّةِ الَّذِينَ ذَكَرْتَ مِنْ ذَرَبَتِكَ مِنْ وَلَدِهِ بَعْدَهُ، الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنَ وَ مَنْ نَصَبَهُ اللَّهُ بَعْدَهُمَا. فَالْعَهْدُ وَالْمِيثَاقُ لَهُمْ مَأْخُوذٌ مِنَّا، مِنْ قُلُوبِنَا وَأَنفُسِنَا وَأَلْسِنَتِنَا وَضَمَانِنَا وَأَيَّدِنَا. مَنْ أَدْرَكَهَا بَيِّدَهُ وَ لَا فَقَدْ أَقْرَ بِلِسَانِهِ، وَلَا نَبْتَغِى بِذَالِكَ بَدَلًا وَلَا يَزِى اللَّهُ مِنْ أَنفُسِنَا حَوْلًا. نَحْنُ نُؤَدِّى ذَالِكَ عَنكَ الدَّانِى وَالْقَاسِى مِنْ أَوْلَادِنَا وَاهْلِيانَا، وَ نَشْهَدُاللهُ بِذَالِكَ وَ كَفِى بِاللَّهِ شَهِيدًا وَأَثَّتْ عَلَيْنَا بِهِ شَهِيدٌ

مَعَاشِرَالنَّاسِ، مَا تَقُولُونَ؟ فَإِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ كُلَّ صَوْتٍ وَ خَافِيَةٍ كُلِّ نَفْسٍ، (فَمَنْ اهْتَدَى فَلْيَنْقِسِهِ وَ مَنْ ضَلَّ فَلْيَمَّا يَضِلَّ عَلَيْهَا)، وَمَنْ بَايَعَ فَلْيَمَّا يُبَايِعُ اللَّهَ، (يَدَاللهُ فَوْقَ أَيَّدِيهِمْ).

مَعَاشِرَالنَّاسِ، قُبَايِعُوا اللَّهَ وَ بَايِعُونِى وَبَايِعُوا عَلِيًّا أَمِيرِالمُؤْمِنِينَ وَالْحَسَنَ وَالْحُسَيْنَ وَالْأَئِمَّةَ (مِنْهُمْ فِى الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ) كَلِمَةً بَاقِيَةً.

[ى رسول خدا] ما را به فرمان خدا پند دادى درباره ى على امیرالمؤمنین و امامان از نسل خود و او، که حسن و حسین و آنان که خداوند پس از آنان برپا کرده است. پس عهد و پیمان ما از گرفته شد از دل و جان و زبان و روح و دستانمان. هر کس توانست با دست وگرنه با زبان پیمان بست. و هرگز پیمانمان را دگرگون نخواهیم کرد و خداوند از ما شکست عهد نبیند. و نیز فرمان تو را به نزدیک و دور از فرزندان و خویشان خود خواهیم رسانید و خداوند را بر آن گواه خواهیم گرفت. و هر آینه خداوند بر گواهى كافى است و تو نیز بر ما گواه باش.»

هان مردمان! چه مى گویید؟ همانا خداوند هر صدایى را مى شنود و آن را که از دل ها مى گذرد مى داند. «هر آن کس هدایت پذیرفت، به خیر خویش پذیرفته. و آن که گمراه شد، به زیان خود رفته.» و هر کس بیعت کند، هر آینه با خداوند پیمان بسته؛ که «دست خدا بالى دستان آن هاست.»

هان مردمان! اینک با خداوند بیعت کنید و با من پیمان بندید و با على امیرالمؤمنین و حسن و حسین و امامان پس از آنان از نسل آنان که نشانه ى پایدارند در دنیا و آخرت.

يُؤَلِّكَ اللَّهُ مِنْ عَذَرَ وَ يَرْحُمُ مَنْ وَ فِى، (وَ مَنْ نَكَثَ فَلْيَمَّا يَنْكُثُ عَلى نَفْسِهِ وَ مَنْ أَوْفَى بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهِ اللَّهَ فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا).

مَعَاشِرَالنَّاسِ، قُولُوا الَّذِى قُلْتُ لَكُمْ وَ سَلِّمُوا عَلى عَلى يَمْرَئَةِ الْمُؤْمِنِينَ، وَقُولُوا: (سَمِعْنَا وَ أَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَ إِلَيْكَ الْمَصِيرُ)، وَ قُولُوا: (الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِى هَدَانَا لِهَذَا وَ مَا كُنَّا لِنَهْتَدِى لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ) الْآيَةِ.

مَعَاشِرَالنَّاسِ، إِنْ فَضَائِلَ عَلى بِنِ ابْنِ طَالِبٍ عَدَدَاللهُ عَزَّوَجَلَّ - وَ قَدْ أَتَرْتَاهَا فِى الْقُرْآنِ - أَكْثَرُ مِنْ أَنْ أَحْصِيَهَا فِى مَقَامٍ وَاحِدٍ، فَمَنْ أَتْيَاكُمْ بِهَا وَ عَرَفَهَا فَصَدَّقُوهُ.

مَعَاشِرَالنَّاسِ، مَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَ رَسُولَهُ وَ عَلِيًّا وَ الْأَئِمَّةَ الَّذِينَ ذَكَرْتُهُمْ فَقَدْ فَازَفَوْزًا عَظِيمًا.

خداوند مکاران را تباه مى کند و به باوفایان مهر مى ورزد. «هر که پیمان شکند»

جز این نیست که به زبان خود گام برداشته، و هر که بر عهدى که با خدا بسته پاىرجا ماند، به زودى خدا او را پاداش بزرگى خواهد داد.»

هان مردمان! آن چه بر شما برگفتم بگویند و به على با لقب امیرالمؤمنین سلام کنید و بگویند: «شنیدیم و فرمان مى بریم پروردگارا، آمرزشت خواهیم و بازگشت به سوى تو است.» و نیز بگویند: «تمام سیاس و ستایش خدایى راست که ما را به این راهنمایى فرمود وگرنه راه نمى یافتیم» - تا آخر آیه.

هان مردمان! هر آینه برترى هى على بن ابى طالب نزد خداوند عزوجل - که در قرآن نازل فرموده - بیش از آن است که من یکباره برشمارم. پس هر کس از مقامات او خبر داد و آن ها را شناخت او را تصدیق و تأیید کنید.

هان مردمان! آن کس که از خدا و رسولش و على و امامانى که نام بردم پیروى کند، به رستگارى بزرگى دست یافته است.

مَعَاشِرَالنَّاسِ، السَّابِقُونَ إِلَى مُبَايَعَتِهِ وَ مُوالاتِهِ وَ التَّسْلِيمِ عَلَيْهِ يَمْرَئَةِ الْمُؤْمِنِينَ أَوْلَنُكَ هُمْ الْفَائِزُونَ فِى جَنَاتِ التَّعِيمِ.

مَعَاشِرَالنَّاسِ، قُولُوا مَا يَرْضَى اللَّهُ بِهِ عَنْكُمْ مِنَ الْقَوْلِ، فَإِنَّ تَكْفُرُوا أَثْمُمْ وَ مَنْ فِى الْأَرْضِ جَمِيعًا فَلَنْ يَضُرَّاللهُ شَيْئًا.

اللَّهُمَّ اعْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ (بِمَا أَدْبَتِ وَأَمَرْتَ) وَاعْصِبْ عَلى (الْجَاحِدِينَ) الْكَافِرِينَ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.

هان مردمان! سبقت جویان به بیعت و پیمان و سرپرستى او و سلام بر او با لقب امیرالمؤمنین، رستگارانند و در بهشت هى پربهره خواهند بود.

هان مردمان! آن چه خدا را خشنود کند بگویند. پس اگر شما و تمامی زمینیان کفران ورزند، خدا را زبانى نخواهد رسانید.

پروردگارا، آنان را که به آن چه ادا کردم و فرمان دادم ایمان آوردند، بیامرز. و بر منکران کافر خشم گیر! و الحمد لله رب العالمین.

انتهای پیام/